

En vendelboslægt i 450 år

Fra Lars Dyrskjøt 1560 til familien Poulsen 2010

Lars Dyrskjøt født i 1560, delefoged og bondefører, faldt i slaget ved Nørresundby i 1644. Fra 1599 boede Lars Dyrskjøt i kronens gård, Aagaard, i Ørum sogn. Mange nulevende kan ad krogede veje spore anerne tilbage til Lars Dyrskjøt.

Her berettes historien om familien Poulsen fra Tornby, der i lige linje fra far til søn nedstammer fra Lars Dyrskjøt i Aagaard

Peter Anderson og Marion Jensen
2010

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indledning	Side 2
Lars Pedersen Dyrskjøt (født i Hove, 1560 – død i Ørum, 1644)	Side 3
Otto Laursen (født i Ørum, 1638 – død i Bagterp, 1714)	Side 11
Lauris Ottesen (født i Bagterp, o. 1680 – død i Bagterp, 1748)	Side 14
Christen Laursen (født i Bagterp, 1722 – død i Bagterp, 1771)	Side 16
Lars Christensen (født i Bagterp, 1754 – død i Købsted, 1805)	Side 19
Poul Larsen (født i Købsted, 1789 – død i Købsted, 1869)	Side 23
Christen Hansen Poulsen (født i Købsted, 1827 – død i Tornby, 1901)	Side 26
Søren Peter Poulsen (født i Skallerup, 1859 – død i Tornby, 1949)	Side 28
Christen Hansen Poulsen (født i Tornby, 1889 – død i Tornby, 1973)	Side 30
Harland Poulsen (født i Tornby, 1918 – død i Tornby, 1983)	Side 33
Efterskrift – august 2010	Side 35
Efterord – og et nyt spørgsmål, september 2010	Side 36
Kildefortegnelse	Side 39
Bilag 1	Side 40
Bilag 2	Side 49

ISBN 978-87-994123-0-3

INDLEDNING

Historien om denne vendelboslæggt gennem 450 år begynder egentlig allerede i Ditmarsken den 17. februar 1500. Ditmarsken havde i et par hundrede år været en torn i øjet på den danske konge og det slesvig-holstenske ridderskab. Officielt var området underlagt ærkebispens i Bremen, men i praksis styrede man sig selv under ledelse af 48 folkevalgte oldermænd.

I vinteren 1500 samlede kongen og hertugen af Slesvig-Holsten en stor hær, der endegyldigt skulle lægge Ditmarsken under den danske kongemagt.

Det kom til at gå ganske anderledes. Ditmarskerne åbnede sluserne og den store rytterhær blev totalt knust. Kongen og hertugen overlevede med nød og næppe, men det gamle Dannebrog, der efter sagnet faldt ned fra himlen ved slaget i Estland i 1219, gik tabt.

Blandt de faldne ditmarskere var stamfaderen til den slægt af vendelboer, der skal fortælles om her. Denne stamfader hed Peder Dyrskjøt, og han var en af de 48 oldermænd eller landsforstandere, som en anden Peder Dyrskjøt kaldte det, da han 200 år senere skrev om sine forfædre.

Da fortællingen skal handle om en vendelboslæggt gennem 450 år, vil vi her i indledningen kort fortælle om de generationer, der levede forud for slægtens ankomst til Vendsyssel.

Peder Dyrskjøt, oldermænd i Ditmarsken, der faldt ved slaget den 17. februar 1500, havde flere børn.

Sønnen Jørgen Dyrskjøt blev uvenner med broderen Peder, der var blevet landefoged i Ditmarsken. Jørgen blev fordrevet og flyttede til Geltinge i Angel, hvor han blev gift og fik en del børn.

Jørgens søn, Peder Jørgensen Dyrskjøt, boede i Vinkel i Hove sogn ved Lemvig, hvor han døde i 1570. I året 1560 fik Peder Jørgens Dyrskjøt og hustruen Maren Laursdatter Høst sønnen Lars Pedersen Dyrskjøt.

Lars Pedersen Dyrskjøt flyttede i året 1599 ind på kronens gård, Ågård, i Ørum sogn. Inden da havde Lars Pedersen Dyrskjøt blandt andet været i tjeneste hos admiral Peder Munk, hvor han var i 13 år. Herefter blev Lars ridefoged i Ålborghus Len og kom endelig i 1599 til Ørum som delefoged til Ålborghus og Hammelmose. Lars Pedersen Dyrskjøt, der i daglig tale hed Lars Skjøt, var således oldebarn til den Peder Dyrskjøt, der faldt ved slaget i Ditmarsken i år 1500.

Harland Poulsen (1918 – 1983) og hans børn og børnebørn nedstammer i lige linje fra oldermænd Peder Dyrskjøt fra Ditmarsken.

LARS PEDERSEN DYRSKJØT

(Delefoged og bonde i Ørum, 1560 – 1644)

"I Aaret 1599 kom en Mand ved navn Lars Pedersen Dyrskjøt til at bo i Kronens Gaard Aagaard i Ørum Sogn, den gang er Jerslev, nu i Dronninglund Herred, og ved samme Tid (1599 – 1601) blev han gift. Denne Mand, som nu slog sig ned her, var født i Vinkel i Hove Sogn ved Lemvig den 25. December 1560 som Søn af Peder Jørgensen Dyrskjøt og Maren Larsdatter Høst og tilhørte på fædrene side en fra Ditmarsken stammende Slægt." (G. Østergaard, Vendsysselske Årbøger, bind VI, 1925 – 26)

Ågård i Ørum var en enestegård, hvilket vil sige, at den lå alene uden for landsbyfællesskabet. Gården var så stor, at den kunne brødføde flere familier og blev senere delt i fire gårde. Ved matrikuleringen i 1812 fik de fire delgårde numrene 1 – 4.

Matrikelkortet fra 1812 viser de fire gårde. Senere i det 19. århundrede skete der flere omlægninger af gårdene.

Ejendommen nr. 4 findes i 2010 på adressen Tylstrupvej 60, 9320 Hjallerup.

Ejendommen på adressen Tylstrupvej 58, 9320, Hjallerup omfatter gård nr. 1 – 3, idet de to mindre gårdes tilliggender er overtaget af gård nr. 1.

Disse to ejendomme Tylstrupvej 58 og 60 ligger således på den oprindelige Ågårds område. Ågård på Tylstrupvej 58 har nu matrikelnummer 1a og har været i samme families besiddelse siden 1766 – og sandsynligvis også en til to generationer før den tid. Det er ikke muligt at afgøre sikkert, hvor bygningerne lå på Lars Dyrskjøts tid, men det er mest sandsynligt, at det var på området, hvor matrikelnummer 1a nu findes. Gård nummer 4 lå jo lidt afsides i forhold til de øvrige.

Ejeren af Tylstrupvej 58 fortæller, at ejendommen på Tylstrupvej 60 førhen hed V. Aagaard, og at det kun er få år siden, nye ejere her fjernede "V." ved en nykalkning.

Samme ejer har givet os et par ældre fotos af Aagaard, Tylstrupvej 58:

Det vides ikke med sikkerhed hvornår dette foto er taget.

Flyfotoarkivet har et luftfoto fra perioden 1960 – 64, der viser, at ejendommen da havde nogenlunde samme udseende som på ovenstående foto. Åen ses som en mørk stribe øverst i billedet.

Ågård, august 2010

Lars Dyrskjøt var en overgang kirkeværge for Ørum Kirke og den 20. april 1611 skænkede han kirken de sølvalterstager, der stadig er i brug i kirken:

Lars Dyrskjøt skænkede i 1623 en alterkalk til kirken. På denne alterkalk står der: "Anno 1623 lod Lars Dyrskjøt, som boede udi Aagaard, fordums Kirkeværge, gøre denne Kalch til Ørum Kirke."

Som delefoged var Lars Dyrskjøt ofte involveret i sager, der kom for herreds-tinget. Lars er utallige gange nævnt i Tingbogen for Jerslev Herredsting. Af disse referater fremgår det, at han i daglig tale kaldtes Lars Skøt. Her bringes et lille udvalg af referater fra tingbogen. Lars Skøt skulle som kongelig foged tage sig af mange slags opgaver:

27.1.1631

** Poul Andersen på husbondens tjener Jens Skrædder ved Stavad på den ene side og Laurs Skøt på hr Jens Olufsen i Tolstrup præstegård hans vegne på den anden side stod for tingsdom angående den tvist og uenighed imellem dem om Otte Klausens lærdom, og de bevilgede sagen opsat 14 dage, hvis de ikke i mellemtiden bliver forliget

12.3.1631

** Laurs Skøt på husbonds vegne fremæskede vidner til drabet, så sandemændene med god samvittighed kunne gøre ret. Søren Madsen i Stenum vidner, at Anders Povlsen Kæltring løb rundt på Tise marked og spurgte, om der ingen djævle var, som ville slå med ham med en ladt bøsse æskede han Hermand Jensen sigtede og skød på ham men ramte ikke. så bøjede Anders sig pegede på sin rumpe og bad Hermand skyde derind, men Hermand ville ikke skyde men undveg. så ladede Anders bøszen igen, og Hermand var nødt til at væрге sit liv

31.4.1631

** Laurs Skøt i Ågård på Christen Povlsen i Ørum og hustru Maren Tomsdatter deres vegne. Peder Nielsen i Hellevad på hustru Bodil Tomsdatters og på hendes bror Laurs Tomsen i Lem deres vegne Jens Laursen i Lem på hustru Mette Tomsdatters vegne gav dem afkald for arv efter sl Oluf Tomsen, Mette Tomsdatters afgangne husbond, som boede og døde i Ørum

** på Otte Skeels vegne anmodes Laurs Skøt, som er KM lensmands foged, at tage sig af sagen, så morderen og røveren kan udstå rettens dom

23.6.1631

** Laurs Skøt på Jørgen Orrnings vegne og herredsfogden Peder Jensen i Kornum forbød alle at sælge øl eller brændevin ved tinget

3.3.1636

** Poul Andersen på husbondens tjener Jens Skrædder ved Stavad på den ene side og Laurs Skøt på hr Jens Olufsen i Tolstrup præstegård hans vegne på den anden side stod for tingsdom angående den tvist og uenighed imellem dem om Otte Klausens lærdom, og de bevilgede sagen opsat 14 dage, hvis de ikke i mellemtiden bliver forliget

25.5.1643

** Laurs Skøt på Hans Sørensen, KM tolder i Ålborg og regnskabsprovst over Vendelbo stift, hans vegne stævner Peder Simonsen i Vrensted Anders Laursen sst og Christen Jensen i Vestergård sst, som har Vrensted kirkes tiende i fæste, for dom, da de ikke iflg KM brev har ydet afgiften af denne tiende. de bør bevise, at den er betalt, eller de har forbrudt fæstet af tienden. opsat 6 uger

Den 23. november 1643 er den da 83 år gamle Lars Skøt nævnt for sidste gang:

23.11.1643

** på Gunde Langes vegne. synsmænd har været med delefoged Laurs Skøt hos alle KM tjenere til Ålborg slot. de kunne ikke se, at der hos nogen kunne gro impetræer eller humlekuler

Niels Christensen, der kom fra Burholt i Øster Brønderslev, overtog hvervet efter Lars Skøt, og han var ligeledes involveret i en lang række fogedopgaver:

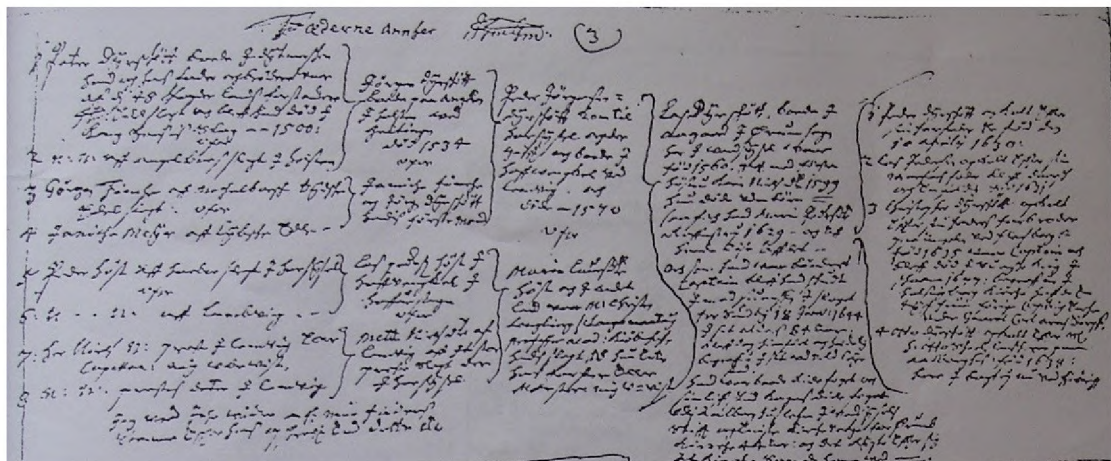
6.7.1648

** Niels Christensen i Ågård stævner Christen Laursen i Hjerмесlev for at tage dannemænd til at dele hus og jord mellem ham og Niels Laursen sst

11.11.1649

** Niels Christensen i Ågård tilsagde alle Ålborg slotstjenere, at de skulle lade deres landgildekorn blive ydet på slottet

Peder Dyrskjøt, 1630 – 1707, der som ældre boede i Jerslev sogn, efterlod sig et håndskrift, der opbevares på Det kongelige Bibliotek under betegnelsen Additamenta 117 in Folio. Skriftet er fra cirka år 1700.

Indledningen på afsnittet "Fædrene Aner".

I ægteskabet med hustruen Kirsten Nielsdatter var der ingen børn. Kirsten Nielsdatter døde cirka 1628 og den 69 årige Lars Skjøt, som han kaldtes i daglig tale, giftede sig i 1629 med den kun 21 år gamle Maren Pedersdatter fra Nørre Ravnstrup i Ørum Sogn.

På moderens side stammede Maren fra den kendte Kjærulffske slægt.

Lars og Maren fik fire børn:

Peder Laursen Dyrskjøt, født i Ågård 1630. Død 1707.

Laurs Laursen Dyrskjøt, født i Ågård i 1631. Død i Ågård 1684.

Christoffer Laursen Dyrskjøt, født i Ågård 1635, Død i Den Skånske Krig, 1677.

Otto Laursen Dyrskjøt, født 1638 i Ågård. Død 1714 i Bagterp Østergård ved Hjørring

Idet nævnte håndskrift, skrev Peder Dyrskjøt følgende om Lars og Marens fire drenge:

1 Peder Dyrskjøt er død 4 den
12 februar 1634
2 Laur Pedersen er død 12 den
12 februar 1634
3 Christopher Dyrskjøt er død
12 den 12 februar 1634
4 Otto Dyrskjøt er død 12 den
12 februar 1634

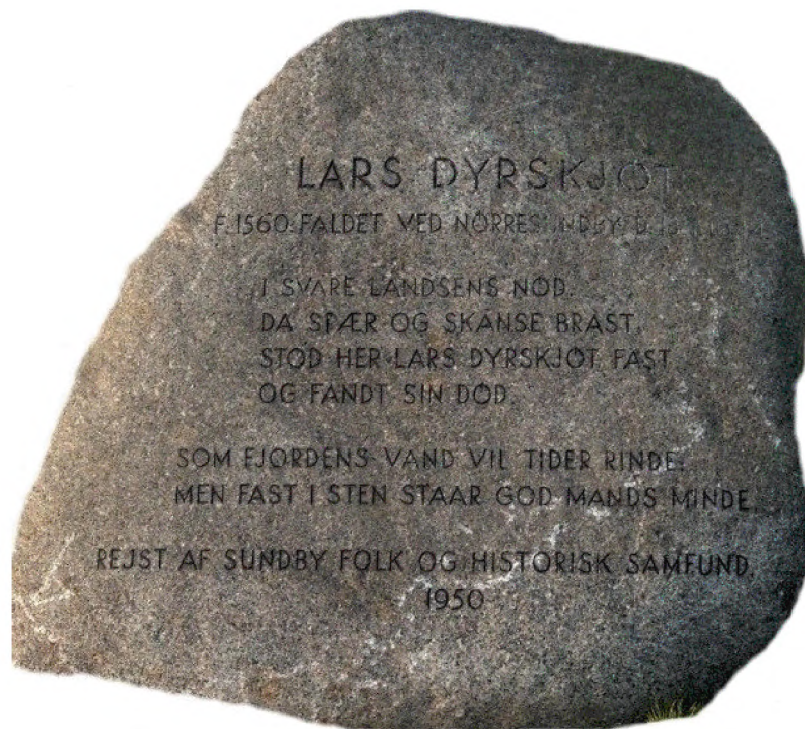
- 1 Peder Dyrskjøt
- 2 Laurs Pedersen
- 3 Christopher Dyrskjøt
- 4 Otto Dyrskjøt

Lars Skjøt døde under slaget mod svenskerne ved Nørresundby den 18. januar 1644 og blev begravet i Ørum Kirke.

Ved Ørum Kirke er der opstillet en mindesten for Lars Dyrskjøt:

Ved Skansen i Nørresundby findes en anden mindesten:

Lars Dyrskjøts enke, Maren Pedersdatter, blev i 1645 gift med Niels Christensen, der stammede fra Burholt i Øster Brønderslev sogn. Niels Christensen overtog hvervet som foged efter Lars Dyrskjøt. Maren, der var født på Nørre Ravnstrup i 1608, døde i 1689.

Peder Dyrskjøt skrev følgende om moderen i håndskriftet Additamenta fra begyndelsen af 1700 tallet:

Handwritten text in cursive script, likely a transcription of a handwritten document. The text is partially obscured by a large bracket on the left side. The visible text includes dates and names, such as '1629', '1608', '1645', and '1689'.

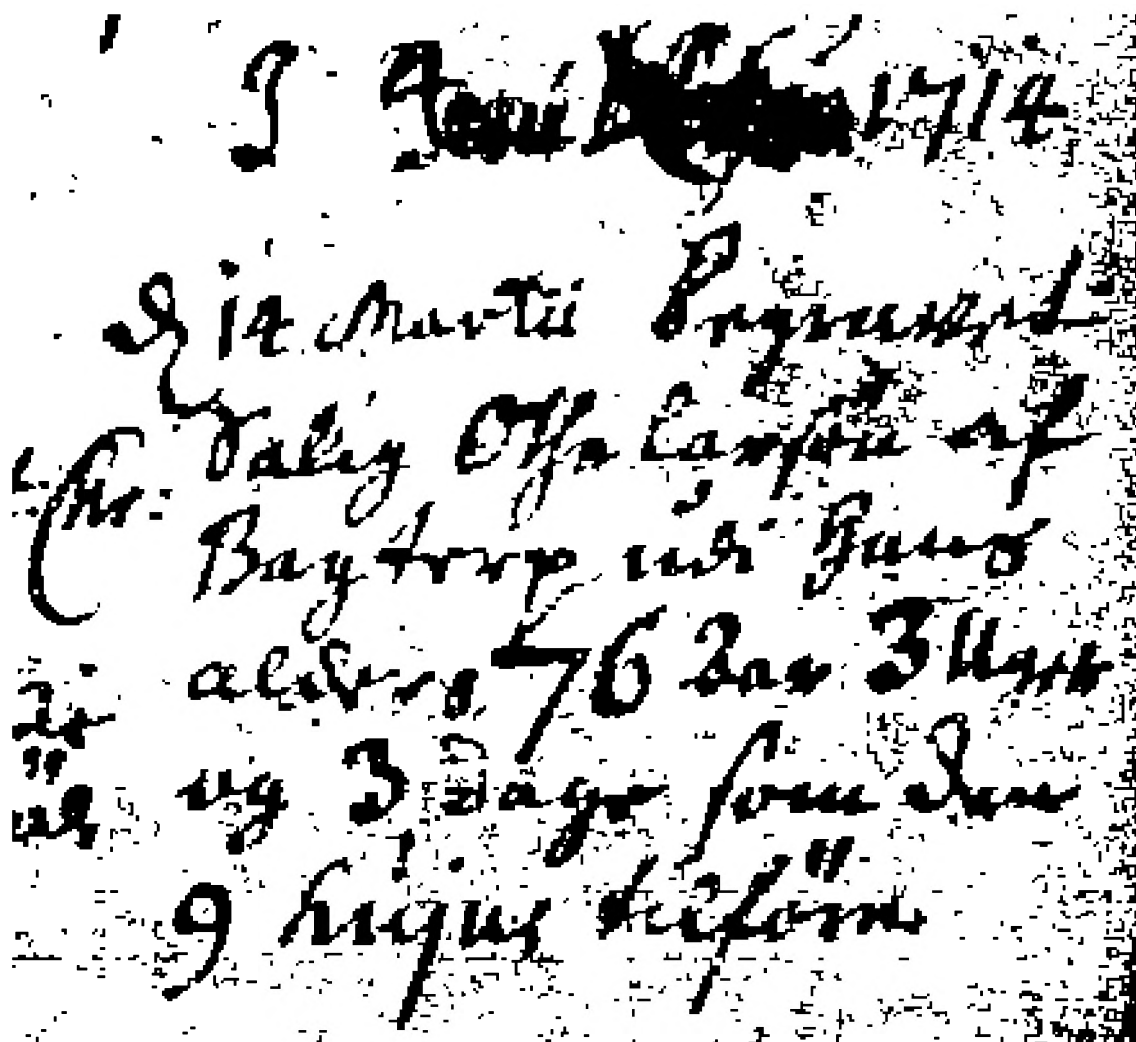
I bland mange flere
 Deres børn ---
 Maren Pedersdatter som
 Blev viet med Las Dyr
 Skjøt i Aagaard 1629
 Hun var fød 1608
 Men efter hans død blef
 Hun viet i ---1645 med
 Niels Christensen aff Borrholt

 ----- siden døde
 hun 1689 gammel 81 aar

Lars Pedersen Dyrskjøt havde en lang familiehistorie bag sig. Chr. Petresch Christensen skrev en artikel om slægten. Georg Østergaard, der skrev om Peder Dyrskjøt, har en længere beretning om Lars Dyrskjøt. Bilag 1 er en kopi af de vigtigste sider fra disse to artikler.

OTTO LAURSEN
(Gårdmand i Bagterp, 1638 – 1714)

Otto Laursen blev født i Ågård i Ørum sogn i 1638 som søn af Lars Pedersen Dyrskjøt og hustruen Maren Pedersdatter. Beregnet ud fra præstens notat, da Otto blev begravet, må fødselsdagen have været den 2. februar 1638.

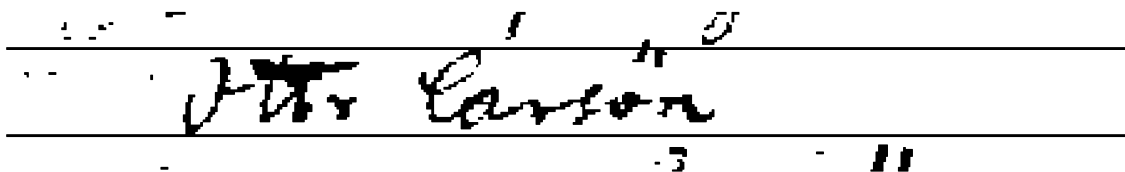

The image shows a handwritten church record in Latin script. The text is written in a cursive hand and is somewhat faded. The main text reads: "Die Martii Ingressus" followed by "Baptismus in Gaus" and "aetatis 76 ann 3 uer 3 die" and "9 menses defunctus". There are some additional markings on the left side, possibly indicating the date of the record.

Otto blev ifølge dette notat i Sankt Hans sogns kirkebog begravet den 14. marts 1714. Otto døde den 9. marts og var da 76 år 3 uger og 3 dage gammel.

Otto var knap seks år gammel, da faderen faldt i slaget mod svenskerne ved Nørresundby. Han voksede op i Ågård, idet hans mor ægtede Niels Christensen, der overtog hvervet som delefoged og dermed retten til at bruge gården.

På billedet, der stammer fra Sct. Hans kirkebog år 1699, kan man se, at Otto kunne skrive. Man kan også se, at Otto kaldte sig selv for Otto Larsøn.

A handwritten signature in black ink on a white background. The signature reads "Otto Larsøn" in a cursive script. The signature is written between two horizontal lines. Below the signature, there are some faint markings, including a small "3" and a vertical bar.

Otto Laursen boede ifølge Peder Dyrskjøt i Bagterp i den sidste del af 1600 tallet, men i sin korte oversigt fortæller Peder ikke, at Otto fortsat bor på Østergård, som de to brødre flyttede ind på omkring 1673.

Peder Dyrskjøt købte gården og på Vennebjerg Herredsting blev der den 12. maj 1673 tinglæst en aftale om brugen af gården.

" 12. maj 1673 fik ærlig og velagtet Peder Lausen og hans broder Otte, begge i Bagterp, tinglæst aftale om, hvordan Peders selvejergård i Bagterp, der er Østergård, skulle deles mellem dem - jord, bygninger, besætning, skatter, afgifter med mere, blandt andet aftægt i gården til tidligere fæster Christen Bruns enke Anne Andersdatter, der skyldte for en egefiel til sin afdøde mands ligkiste og omtales som mor til Ottes kone. Peder Skøtt skulle bruge halvdelen af gården, og som husbonds ret var, kunne han på alle områder vælge sin halvdel først, og Otte fæstede af ham, hvad der blev tilbage. Ved fordelingen af bygninger ville Peder nøjes med det gamle vesterhus, næst sønden hos jordhuset ved herberget, og Otte fik rollingen på 11 bindinger, som sammen med de øvrige bygninger var "ganske og aldeles brøstfældige" (Vennebjerg herreds tingbog B 25 B - 25a), og Otte var forpligtet til at bygge op og reparere. Otte skulle tilså Peders marker, hvis denne ønskede det. Visse aftaler ophørte, "når Peder Skøtt eller hans kone drager derfra" (Vennebjerg herreds tingbog B 25 B - 25a)."

(Kilde: www.polyjo.dk.)

Peder solgte senere gården, men Otto blev boende på Bagterp Østergård. Ved matrikuleringen i 1688 nævnes Otto Lausen som bruger af gården, der på dette tidspunkt hørte under Aastrup Gods.

Bagterp Østergård foråret 2010

Otto var gift to gange. Hans første kone var tilsyneladende datter af Christen Bruun, der var tidligere fæster af Østergård. Der findes ikke konkrete oplysninger om navnet på Ottos første kone, men da alle hans børn kalder et af deres egne børn for Anna, er det sandsynligt, at deres mor hed Anna..

De fik følgende børn:

Christen Ottesen, født 1671. Død i Skibsby 1713.

Kirsten Ottesen, født 1675. Død efter 1726.

Christoffer Ottesen, født omkring 1678. Død før 1753.

Lauris Ottesen, født omkring 1680. Død på Bagterp Østergård 1748.

Otto blev gift anden gang omkring 1685 med Maren Christensdatter, der var født cirka 1665.

Otto og Maren fik en søn:

Anders Ottesen, født 1690. Død i Bagterp i 1726.

Otto Laursen døde i marts måned 1714 og sønnen Lauris Ottesen blev gårdmand på Østergård efter ham.

Maren Christensdatter døde i Bagterp den 20. oktober 1725 og blev begravet på Sct. Hans kirkegård den 28. oktober 1725. I begravelsesnotatet omtales hun som "Anders Ottesens mor".

Den 28 October Dica 27 Junit. begravet over Anders Ottesens Moder i Bagterp, Maren Christensdatter, som døde d. 20, og var gammel 60 aar

LAURS OTTESEN

(Gårdmand i Bagterp, ca. 1680 -1748)

Lauris Ottesen blev født i Østergård, Bagterp omkring år 1680. På dette tidspunkt blev der endnu ikke ført kirkebog i Sankt Hans sogn, så fødselstidspunktet er omtrentligt. Lauris var søn af Otto Laursen og dennes første hustru, der var datter af den forrige fæster, Christen Bruun, på Østergård.

Lauris blev gift med Maren Laursdatter. Ifølge kirkebogen for Sct. Hans foregik det den 2. august 1711. Der står også, at de blev forlovet den 4. august, så præsten må have skrevet en forkert dato for den ene af begivenhederne.

Maren var født omkring 1689, hvilket fremgår af kirkebogsnotatet ved hendes begravelse. Maren stammede sandsynligvis fra Brønderup.

1711
den 19 Maji Ewlofs
{ Eli fra Brønderup
Maren Laursdatter.
Copuleret den 18 dages
den 4 Augusta Ewlofs
Lauris Ottesen
{ Maren Laursdatter.
Copuleret den 2 dages

Lauris og Maren havde følgende børn:

Otto Laursen, født 1714. Død i Harritslev 1763.

Christen Lauersen, født 1722. Død i Bagterp 1771.

Lauris Lauersen, født 1724.

Christoffer Lauersen, født cirka 1728, død 1795

Anne Lauritsdatter, født 1711, død 1713

Anne Laursdatter, født 1713, død før 1755

Kirsten Laursdatter, født 1719, død 1747

Maren Laursdatter, født 1726, død 1771

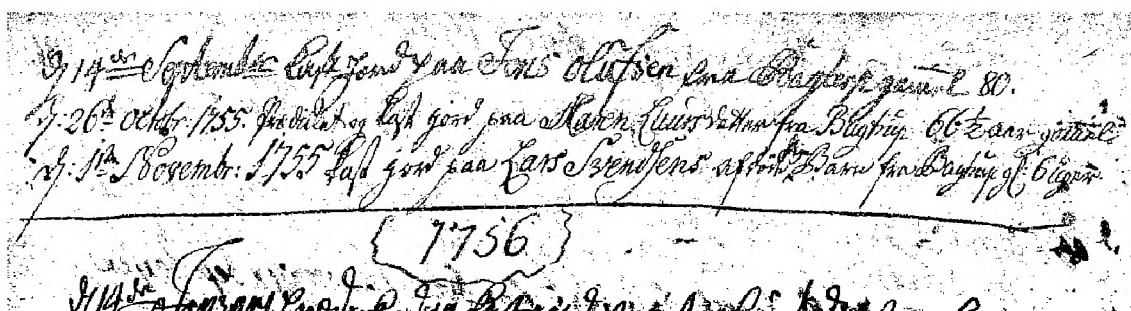
Ellen Lauritsdatter, født 1718, død 1718

Lauris Ottesen døde i 1748 og familief forholdene fremgår af referatet fra skiftesagen, der findes i arkiverne fra Aastrup Gods:

Skifte Aastrup

side 127 7. maj 1748 Lauris Ottesen i Bagterp Østergård, gift med Maren Laurisdatter. hendes lavværge var Lauers Christensen i Brønderup. Børn: Otte Laursen i Sønder Harritslev, Christen Lauersen 27 år. Lauers Lauersen 25 år Christoffer Lauersen 14 år, Anne Laurisdatter gift med Jens Mortensen i Bistrup, Kirsten laursdatter, gift med Søren Pedersen i Snevre, død året før, hendes børn Morten Sørensen 2 år, og Maren Sørensdatter 1 år, Maren Lauersdatter, Else Lauersdatter, begge ugifte, hvis fødte værger var Peder Christoffersen.

Maren døde i oktober 1755 og blev begravet fra Sct. Hans kirke den 26. oktober 1755:

Der er flere familieoplysninger at finde i skiftet efter Maren Laurisdatter:

Skifte Aastrup

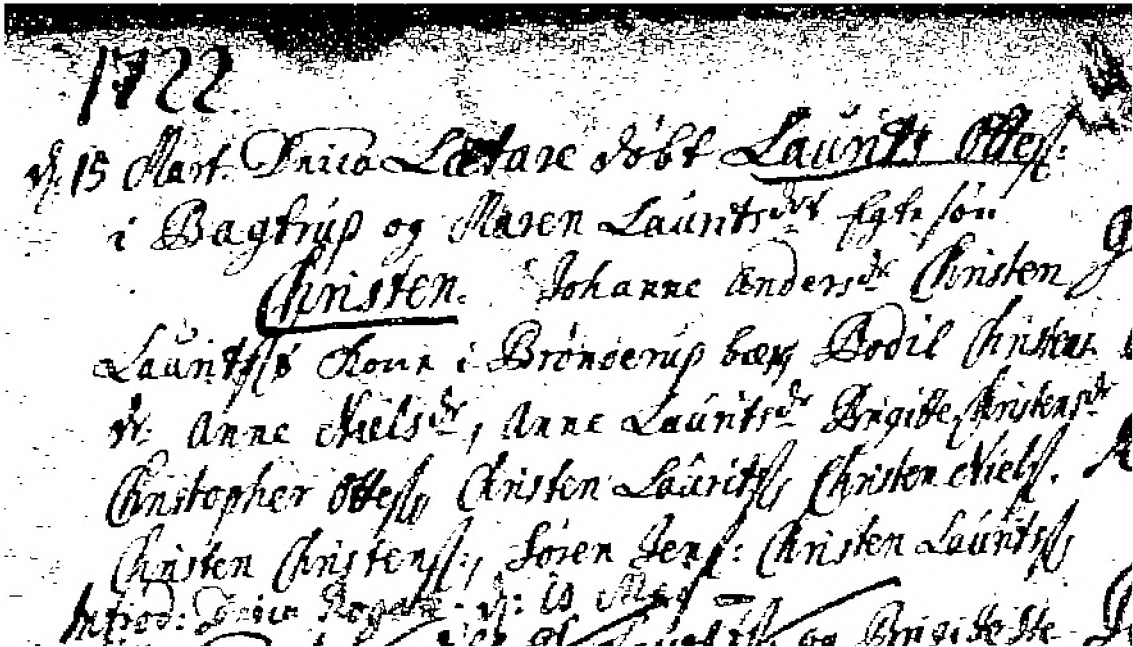
Side 255 24. november 1755 Maren Laurisdatter i Bagterp Østergaard. Børn: Christen Lauritsen i Østergaard, Laurits Lauritsen, tjenende i Aastrup Mølle, Christoffer Lauritsen, tjenende i Østergaard, Otte Lauritsen, boende i Sønder Harritslev, Anne Laurisdatter, forhen gift med Jens Mortensen i Bistrup, hendes børn Morten Jensen og Laurits Jensen, Maren Jensdatter, Kirsten Jensdatter og Else Jensdatter, på hvis vegne var mødt Thomas Mortensen

i Holtet i Mygdal Sogn og deres stiftfader Søren Jensen af Bistrup ved Hjørring, Kirsten Laurisdatter, forhen gift med Søren Pedersen i Snevre, hendes børn Morten Sørensen og Maren Sørensdatter, for hvem mødte Christen Pedersen Onbøll i Snevre, Maren Laurisdatter, gift med Morten Andersen i Lie, Vrejlev Sogn, Ellen Laurisdatter hos broderen i Østergaard.

Af skifterne fremgår det, at det blev sønnen Christen Lauersen, født 1722, der overtog fæstet af Østergård.

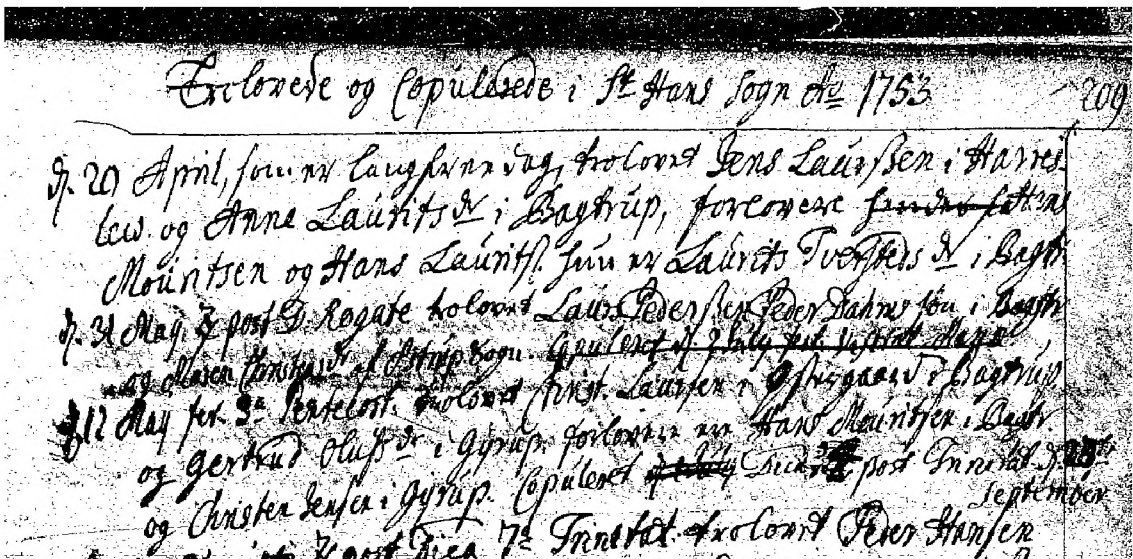
CHRISTEN LAURSEN
(Gårdmand i Bagterp, 1722 – 1771)

Christen Laursen blev født i 1722 og døbt i Sct. Hans den 15. marts 1722.

Faderen var Laurits Ottesen i Bagterp og hustruen Maren Laursdatter.

Christen blev gift med Gertrud Olufsdatter den 28. september 1753.

Gertrud Olufsdatter, født omkring 1728, var fra Østergård i Gjurup. Forældrene var Oluf Jensen og Johanne Simonsdatter.

Skifterne fra Fuglsig Gods oplyser om Gertruds familieforhold:

Skifter Fuglsig

Side 98, 24. nov. 1743, Oluf Jensen i Gjurup [Østergård], gift med Johanne Simonsdatter. Børn: Johanne Olesdatter, 21 år, Christen Olesen, 17 år, Gertrud Olesdatter, 15 år, Jens Olesen, 9 år. Værger: farbror Jens Jensen og halvfarbror Christen Jensen, begge i Gjurup. Lavvæрге: bror Niels Simonsen i Øster Tirup i Astrup sogn. [Enken gift med Jens Christensen]

Side 195, 7. juli 1775, Christen Olesen i Østergård i Gjurup, som han havde sammen med mor Johanne Simonsdatter og stedfar Jens Christensen. Søskende: Jens Olesen, 39 år, Johanne Olesdatter, gift i Gølstrup i Jelstrup sogn, Gertrud Olesdatter, enke efter Christen Laursen i Bagterp.

Skifte Fuglsig

Side 210, 7. februar 1777, Johanne Simonsdatter i Østergård i Gjurup, gift med Jens Christensen. Børn med afdøde Oluf Jensen: enke Johanne Olesdatter i Gølstrup, enke Gertrud Olesdatter i stervboen, Jens Olesen i Hjørring. Tilsynsværge: Bodel Christensen i Gjurup. Til pinse for 5 år flyttede Gertrud med sin yngste og faderløse søn Jens Christensen fra Østergård i Bagterp til sit hjem.

Christen Laursen og Gertrud Olufsdatter fik omkring 12 børn, men kun disse seks levede, da faderen døde i 1771:

Laurs Christensen, født 1754. Død i Købsted 1805.

Maren Christensen, født 1754 (Maren og Lars er tvillinger).

Oluf Christensen, født 1755.

Christen Christensen, født 1761.

Jens Christensen, født 1769.

Anne Christensdatter, født 1759.

Christen Laursen døde i 1771 og følgende fremgår af skiftet:

Skifte Aastrup

Side 555 28. september 1771 Christen Lauritsen i Bagterp Østergaard, gift med Gertrud Olufsdatter. Børn: Laurits Christensen, 17 år, Oluf Christensen, 15 år, Christen Christensen, 10 år, Jens Christensen, 2 år, Maren Christensdatter, 17 år, Anne Christensdatter, 11 år, alle hjemme. Enkens lavvæрге var broderen Jens Olufsen i Nørre HARRITSLEV på Fuglsig Gods, børnenes formynder deres farbroder Christopher Laursen i Rubjerg af Aastrup Gods.

(Måske er der forkert dato på denne skifteafskrift, der ikke helt passer med kirkebogen)

Christen Laursen af Bagterp blev begravet den 13. oktober 1771, 45 år gammel. Præsten har tilsyneladende ikke været god til at regne, idet Christen jo var 49 år gammel, da han døde.

21de Septemb^r Laft jant Jaa Mathias Jens fader af Bagterp gammel 81 aar
 22de Septemb^r Laft iand Jaa Niogens Nielsen af Bagterp gammel 70 aar
 19de Octobr Laft jant Jaa og proviant varen Eriksen Laft af Bagterp gammel 45 aar
 27de Octobr Laft jant Jaa Jand^r Eriksen af Bagterp gammel 63 aar
 10de Novr Laft jant Jaa Eriksen Laft af Bagterp gammel 53 aar
 indkommet af Korns Kaffe Guldgaun i vider til Bagterp
 1772^r
 19de Januar Laft iand Jaa Mathias Jens fader af Bagterp gammel 81 aar
 25de Febr^r Laft iand Jaa Mathias Jens fader af Bagterp gammel 81 aar

Af skiftet efter Johanne Simonsdatter, der døde i 1777, fremgår det, at Gertrud Olufsdatter flyttede tilbage til sit fødehjem i Gjurup i pinsen 1772. Gertrud havde sin yngste søn, Jens, med til Gjurup.

Østergård i Bagterp overgik efter Christen Laursens død i 1771 til en Peder Thomsen, der ikke synes at tilhøre familien.

Gertrud Olufsdatter døde i Gjurup Østergård i 1784 og blev begravet fra Sct. Hans kirke den 1. august 1784.

Juni 17de Peder Thomsen af Østergård 63 aar
 Aug^r 17de Gertrud Olufsdatter, Eriksen Laft af Bagterp
 1772
 Septr 19de Jens - Peder Thomsen Laft af Bagterp - Eriksen
 1784
 Januar 17de Peder Thomsen af Østergård 63 aar
 1784
 1784
 1784

LARS CHRISTENSEN

(Husmand i Købsted, 1754 – 1805)

Lars Christensen blev født i Bagterp i maj måned 1754 og hjemmedøbt den 19. maj 1754. Forældrene var gårdmand Christen Laursen og hustru Gjertrud Olufsdatter fra Bagterp Østergård.

Lars blev den sidste i familien, der opholdt sig på Østergård I Bagterp. Faderen, Christen Larsen, døde i eftersommeren 1771, og i pinsen 1772 flyttede Gjertrud Olufsdatter og den yngste søn, Jens, hjem til Gjurup Østergård.

Efter Christen Laursens død blev Bagterp Østergård overtaget af Peter Thomsen, der stammede fra Hundeleiv.

I skiftebogen for Aastrup Gods ses det, at Peter Thomsen boede i Bagterp Østergård i januar 1773:

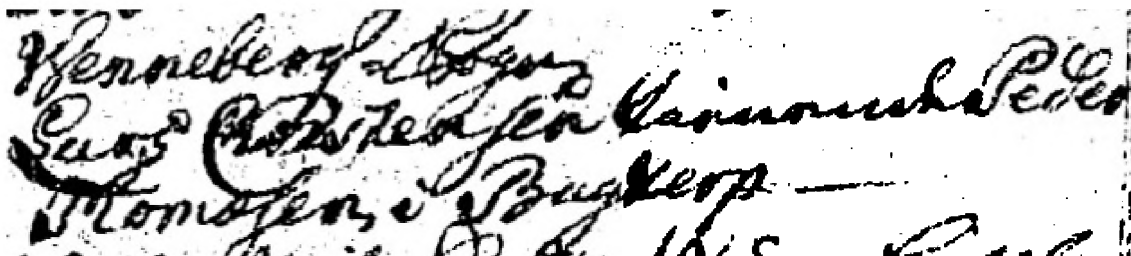
Side 603 22.januar 1773 husmand Thomas Jensen Rugtved i Hundeleiv, gift med Kirsten Nielsdatter. Børn: Peder Thomsen, boende i Østergaard, Bagterp, Jens Thomsen, tjenende Jens Nielsen i Hundeleiv. Enkens lavværgede gårdmand Jens Nielsen i byen. Vurderingsmænd Niels Christensen Mølbak og Laurs Spangmand, begge boende i Hundeleiv.

Det første matrikelkort over Bagterp er fra 1811 og viser, at Peter Thomsen da fortsat var på gården.

Lars Christensen var åbenbart for ung til at overtage gården, der havde været på familiens hænder i næsten 100 år.

Lars blev imidlertid boende på Østergård i næsten 15 år mere. I slutningen af 1785 stod han fadder til et af Peter Thomasens børn, og af kirkebogen fra Sct. Hans fremgår det, at Lars Christensen da fortsat tjente hos Peter Thomasen:

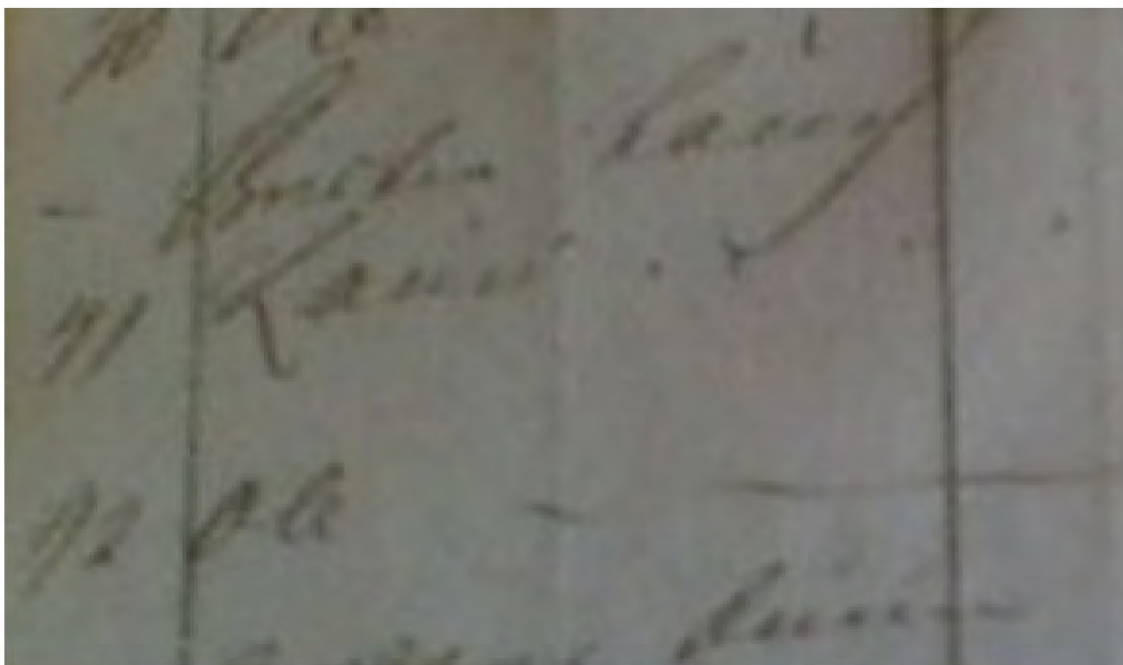
Hennebør af Lars
Søren Christensen Søren Pedersen
Thomasen i Bagterp

Ved folketællingen i 1787 var Lars flyttet fra Østergård og tjente nu hos gårdmand Søren Pedersen i Bagterp. Søren var 70 år og havde vel haft brug for hjælp på gården.

Lars Christensen betegnes som "National Soldat" ved folketællingen. Lars har altså været udtaget som soldat og har skullet stå til rådighed for militær træning i en årrække.

Omkring dette tidspunkt ophæves stavnsbåndet og en ny militærordning indføres. Det indebærer, at der fra omkring 1789 oprettes lægder og skrives lægdsruller, hvor alle unge landboere opføres.

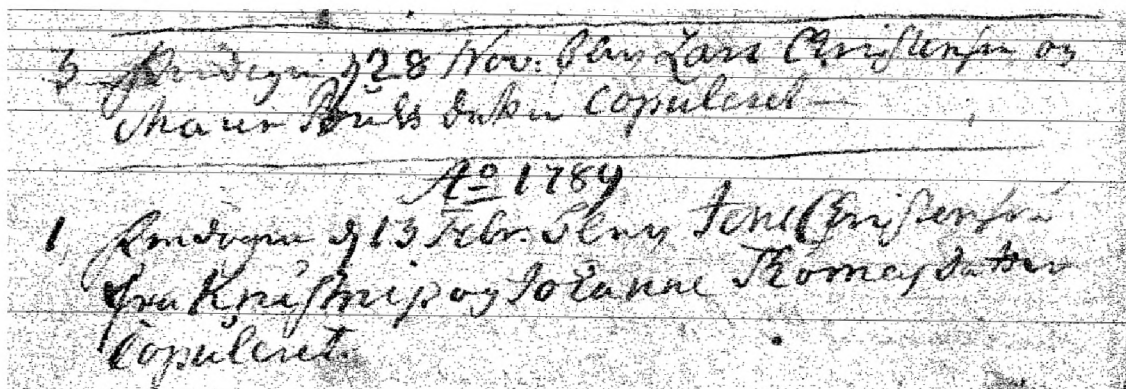
I den første lægdsrulle fra Sct. Hans sogn finder man brødrene Lars og Ole opført som sønner af Christen Laursen:

11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

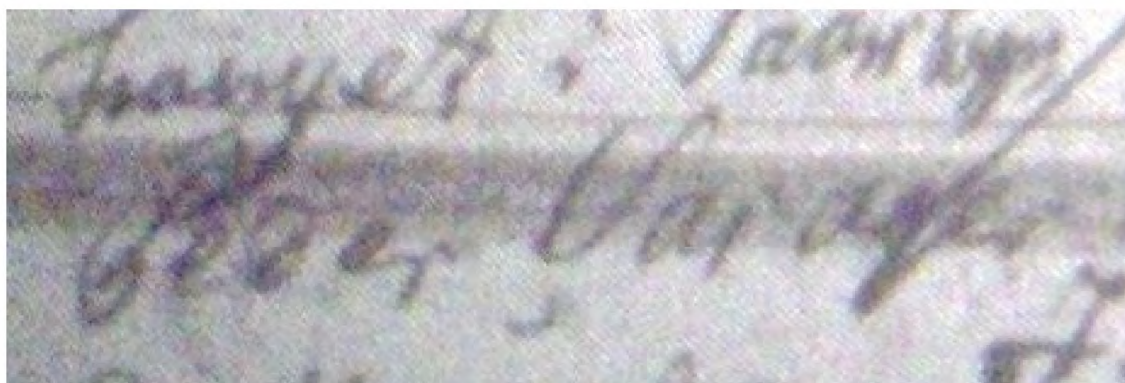
Ud for Lars står der, at han har fået "afsked 87-", hvilket sandsynligvis betyder, at han der fratræder tjenesten som national soldat og udgår af lægdsrullen.

Det følgende år blev Lars gift med pigen Maren Poulsdatter fra Købsted i Tornby sogn. Vielsen fandt sted i Tornby kirke den 28. november 1788.

Maren tjente hos Peder Christensen i Nørlev i Skallerup sogn ved folketællingen i 1787. Hun var da 26 år gammel og ugift.

Der mangler sider i Tornbys kirkebog for perioden, hvor Maren Poulsdatter blev født, men især navnet på børnenes værge ved skiftesagen viser, at Maren har en tæt forbindelse til familien på gården Vasager.

Maren Poulsdatter, der var født den 27. december 1761 blev konfirmeret den 26. april 1778 i Tornby. Hendes forældre var uden tvivl Poul Sørensen og Anne Jørgensdatter fra Købsted.

Poul Sørensen var søn af den forrige gårdmand på Vasager og bror til den nuværende, Peder Sørensen Vasager.

Poul Sørensen døde i juli 1777, og ved folketællingen i 1787 finder vi enken i et hus i Købsted. Anne Jørgensdatter må være død i perioden 1798 – 1801, hvor kirkebogen for Tornby mangler.

Det fremgår af skiftet efter Lars Christensen, at Maren Poulsdatter har indbo, som hun har arvet efter sin mor.

På denne baggrund forekommer det os sandsynligt, at Lars og Maren flyttede ind i det hus i Købsted, som Marens forældre havde boet i. Muligvis har de boet sammen med Marens mor i de første år, de var gift.

Lars og Maren fik fire børn:

Poul Larsen, født 1789. Død i Købsted 1869.

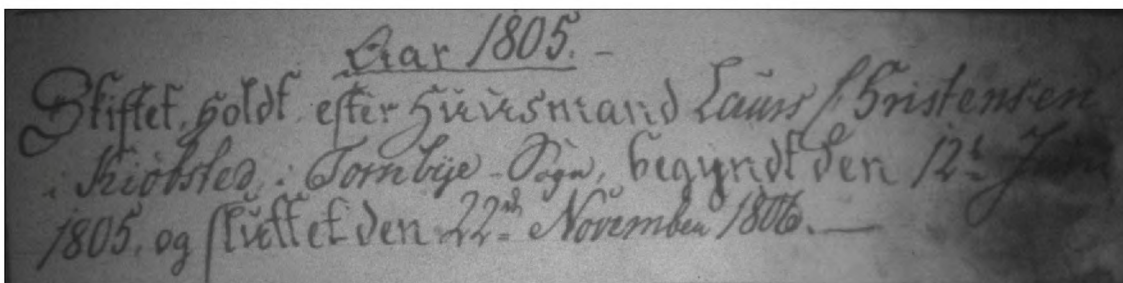
Karen Larsen, født 1792.

Christen Larsen, født 1795.

Anne Larsen, født 1798.

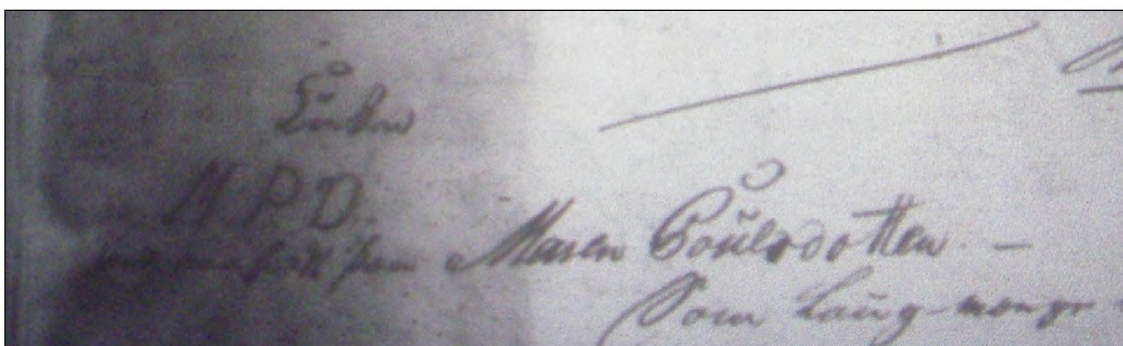
Lars og Maren boede i et jordløst hus i Købsted. De måtte begge arbejde ude for at tjene til føden. I 1801 arbejdede Lars i Bagterp fremgår det af folketællingen. Sønnen Poul tjente, 12 år gammel, på Kjærsgård Hovedgård.

Af skiftesagerne fra Kjærsgård fremgår det, at Lars døde i 1805. Der blev påbegyndt registrering den 12. juni 1805. Maren valgte at sidde i uskiftet bo, men sagen blev genoptaget året efter, da Maren ønskede at gifte sig igen.

År 1805. -
Skiftet, holdt efter Jæresmand Lars Christensen
i Købsted, Tornby-By, begyndt den 12de Juni
1805, og sluttet den 22de November 1806.

Herunder ses et foto af underskriftssiden på skiftet fra 1806. Lars Christensens enke, Maren Poulsdatter, underskriver sig med ført pen som MPD.

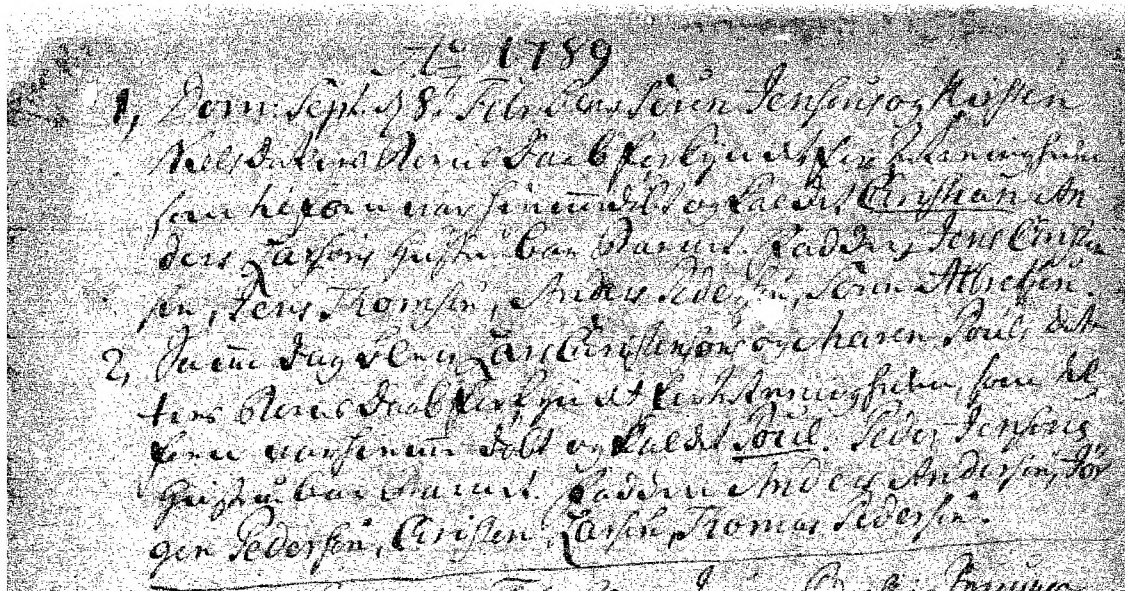
MPD.
Maren Poulsdatter -
Poul Lings-son

Maren giftede sig herefter med Thomas Christensen fra Tranget i Taars. Ægteparret fik ingen børn og Thomas døde allerede i 1815.

I 1834 boede Maren Poulsdatter hos sønnen Poul Larsen. I 1840 var hun flyttet ind hos datteren Anne, hvor hun døde den 9. juli 1840. Maren blev begravet fra Tornby kirke den 15. juli 1840.

POUL LARSEN
(Husmand i Købsted, 1789 – 1869)

Poul blev hjemmedøbt og dåben forkyndt i Tornby kirke den 8. februar 1789.

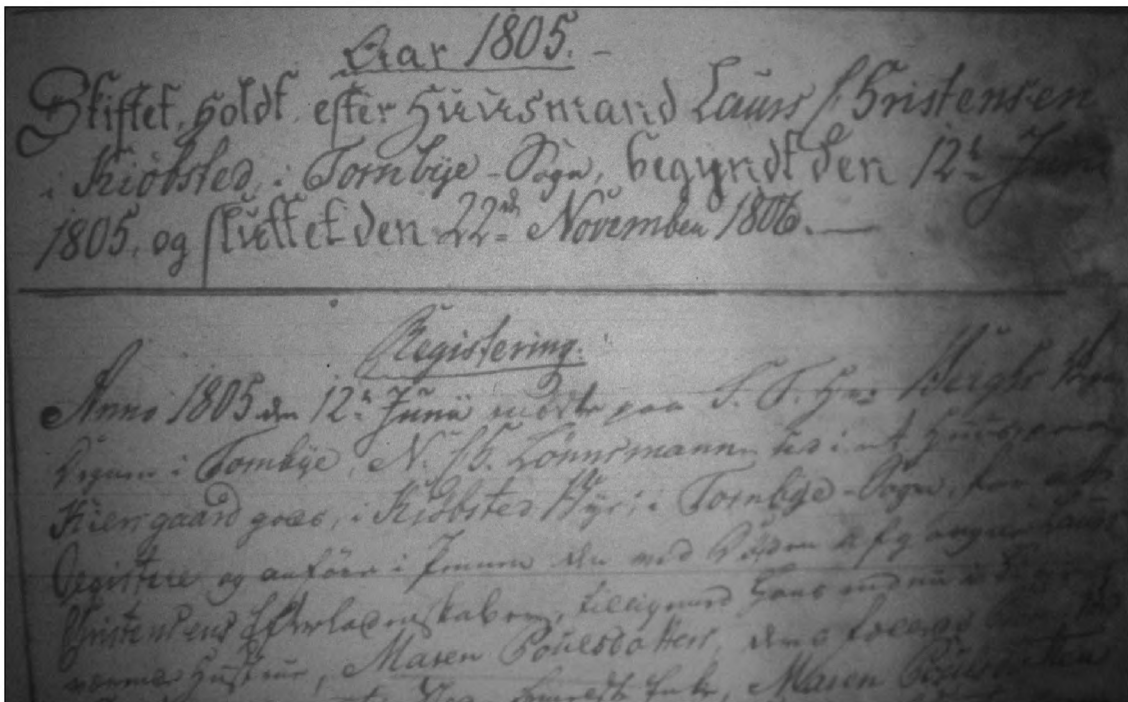
Forældrene var Lars Christensen og Maren Poulsdatter.

Poul ni år gammel – i lægdsrullen for Tornby lægd.

Forældrenes husmandssted lå i Købsted tæt ved Kjærsgaard Hovedgård. Det fremgår af folketællingen i 1801, at det drejer sig om et jordløst hus, og at Maren går i dagleje. Maren er registreret i Købsted sammen med tre børn, medens manden og sønnen Poul ikke er hjemme. Poul, der var 12 år i 1801, befandt sig som "tjenestefolk" på Kjærsgaard. Manden, Lars Christensen, opholdt sig som "tjenestefolk" på en gård i Bagterp.

Lars og Maren ernærede sig ved at være daglejere. I skiftet efter Lars, der døde i 1805, står der, at der var en lejet ko i stalden.

Herover ses et foto af forsiden på skiftet efter Pouls fader husmand Laurs Christensen, Kjøbsted, Tornbye Sogn. Skiftet findes på filmrulle på Rigsarkivet og er affotograferet fra Rigsarkivets læseapparat.

Kjærsgaards skiftesager fra perioden findes refereret i et hæfte udgivet af Bangsbo Museum.

Der findes ingen bevaret kirkebog for Tornby fra tiden omkring år 1800, men da skiftesagerne normalt blev påbegyndt kort tid efter et dødsfald, kan man regne med, at Lars Christensen døde i forsommeren 1805.

To af Lars Christensens brødre, Ole og Christen Christensen, nævnes i skiftet som børnenes farbrødre.

Skifte 22-11-1806 fol. 39-46.
beg. 12-06-1805

LARS CHRISTENSEN
MAREN POULSDATTER

Enken har siddet i uskiftet bo, men vil nu indgaa nyt
Ægteskab med: THOMAS CHRESTENSEN i Tranget i Taars sogn
Hendes børn: Poul Larsen 16.år.
Christen Larsen 11.år.
Karen Larsdatter 15.år.
Anne larsdatter 8.år.

Ders Farbrødre, Ole Christensen og Christen Christensen

Den 7. juni 1816 blev Poul gift med pigen Mariane Hansdatter fra Købsted.

Mariane var født i 1794 og dåben blev publiceret i Tornby kirke den 23. december 1794. Forældrene var Hans Jensen og Anne Chrestensdatter. Faderen er ifølge folketællingen 1801 husmand og daglejer.

Skifte 16-10-1805.

fol. 40.

HANS JENSEN HUUS i kiøbsted
ANNE CHRESTENSDATTER

Arvinger, Enken og børn: Christen Hansen 6.år.
Marianne Hansdatter 10.år.
Afdødes Søsters Mand? Anders Nielsen i Widstrup

Referatet af skiftet fra Kjærsgaard viser, at Marianes far døde i 1805, samme år som Pouls far døde.

Poul og Mariane fik seks børn:

Lars Christian Poulsen, født 1818. Lars døde i Uggerby sogn i 1871.

Hans Poulsen, født 1823. Døde i Købsted 1911.

Hans Poulsen havde to sønner, der emigrerede til Utah i USA. Der findes nulevende efterkommere i USA.

Christen Hansen Poulsen, født 1827. Død i Tornby 1901.

Ane Poulsdatter, født 1819.

Maren Poulsdatter, født 1821. Død 1830.

Maren Poulsdatter, født 1830. Død 16 uger gammel.

Poul og Mariane boede på et husmandssted i Købsted. Poul nævnes på det første matrikelkort fra begyndelsen af 1800 tallet.

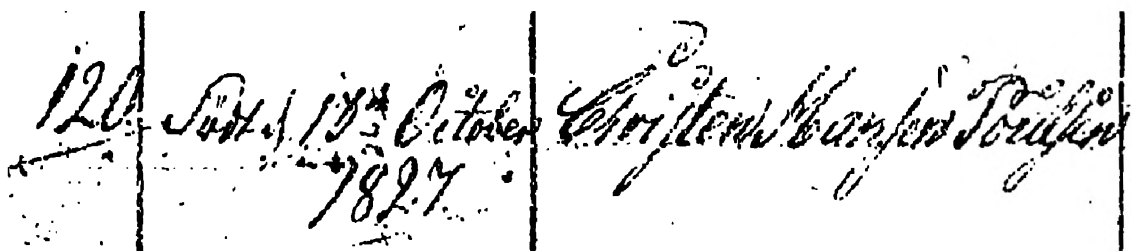

Poul Larsen døde den 28. maj 1869 og blev begravet på Tornby kirkegård den 6. juni 1869. Mariane døde den 9. december 1879 og blev begravet samme sted den 19. december 1879.

CHRISTEN HANSEN POULSEN

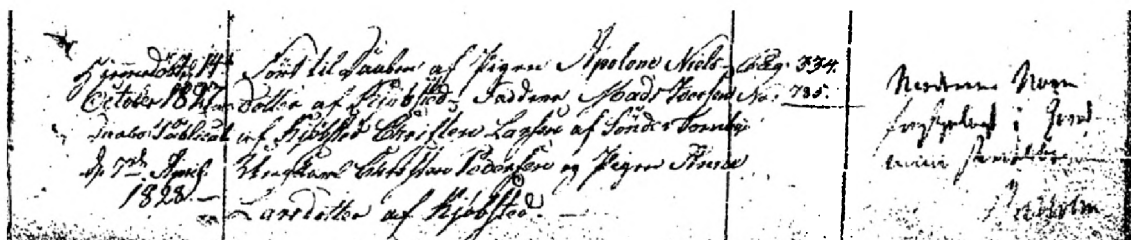
(Husmand i Købsted, 1827 -1901)

Christen Hansen Poulsen blev født i Købsted den 13. oktober 1827 som søn af husmand Poul Larsen og hustru Marianne Hansdatter af Købsted.

13. Okt. 1827 Christen Hansen Poulsen

Christen blev hjemmedøbt dagen efter fødslen og blev den 7. april 1828 fremstillet i Tornby kirke.

Døbt den 7. April 1828 Christen Hansen Poulsen søn af Poul Larsen og Marianne Hansdatter af Købsted. Døbt af Poul Larsen og Marianne Hansdatter af Købsted. Søn af Poul Larsen og Marianne Hansdatter af Købsted. Døbt af Poul Larsen og Marianne Hansdatter af Købsted.

Folketællingerne viser, at Christen tjente på Kjærsgård Hovedgård i 1845, og at han i 1850 var hjemme hos forældrene.

Den 21. december 1855 blev Christen, der nu var husmand i Købsted, gift med pigen Karen Marie Sørensen af Sønderlev.

Karen Marie var født i Sønderlev i Skallerup sogn den 28. september 1825. Forældrene hed Søren Jensen og Maren Nielsdatter.

Christen og Karen Marie fik følgende børn:

Søren Peter Poulsen, født 1859.

Jens Christian Poulsen, født 1865.

Karen Marie døde den 25. januar 1893, og da boede familien fortsat i Købsted.

Året efter blev Christen gift for anden gang. Jensine Sørensen, der var husejer i Sønder Tornby, var den udvalgte.

Brudgommens fulde Navn efter forevist Daabsattest eller ved Eftersyn i Kirkebogen, hans Fødested, Fødselsaar og -dag, Stilling og Opholdssted samt hans Forældres fulde Navn, Stilling og Bopæl. <i>Æ</i> (Brudgommen betegnes som Ungkarl, Enkemand eller fraskilt; i de to sidste Tilfælde anføres tillige hans sidste Hustrus fulde Navn og respektive Datoen for hendes Død og for den Dom eller Bevilling, ved hvilken Ægteskabet er ophævet og Tilladelse til nyt Ægteskab er meddelt.)	Brudens fulde Navn efter forevist Daabsattest eller ved Eftersyn i Kirkebogen, hendes Fødested, Fødselsaar og -dag, Stilling og Opholdssted samt hendes Forældres fulde Navn, Stilling og Bopæl. (Bruden betegnes som Pige, Enke eller fraskilt; i de to sidste Tilfælde anføres tillige hendes sidste Mands fulde Navn og Stilling og deres sidste fælles Bopæl samt respektive Datoen for hans Død og for den Dom eller Bevilling, ved hvilken Ægteskabet er ophævet og Tilladelse til nyt Ægteskab er meddelt.)
Christen Hansen Poulsen, født i Kjøbenhavn, Torngade, 1826 den 13de October, Andsiddet i Sønder Tornby - Enkemand siden 25de Januar 1893. Forældre: afdøde Hustru i Kjøbenhavn, Torngade, Poulsen og ligeledes afdøde Hustru Marie Louise Poulsen.	Jensine Sørensen, født 1840 den 17de September i Skallerup Sogn; Husejerinde i Sønder Tornby - Enke siden 13de September 1873 efter Hustruen i Sønder Tornby Axel Rosenkrans Christensen. Forældre: afdøde Hustru i Skallerup Sogn Sørensen og Hustru Marie Nielsdatter.

Folketællingslisten fra 1901 viser, at deres hus havde et navn:

25

15 44 **Husliste** № 7

for Befolkningen den 1ste Februar 1901 i Kongeriget Danmarks
Landdistrikter.

Amtets Navn: <i>Hjerming</i>	Byens Navn: <i>Tornby</i>
Herredets Navn: <i>Vamdrup</i>	Gaardens eller Husets Navn: <i>Malborg huse</i>
Sognets Navn: <i>Tornby</i>	Matrikel-Nr.: Ejerens Navn: <i>Chr. H. Poulsen</i>

Navn: *Malborg huse*

Matrikel-Nr.:

Christen Hansen Poulsen døde den 12. september 1901 og blev begravet på Tornby Kirkegård den 19. september.

SØREN PETER POULSEN

(Husejer og sadelmager i Tornby, 1859 - 1949)

Søren Peter blev født i Skallerup den 5. juni 1859 og døbt i Skallerup kirke den 24. juli 1859 som søn af Huusmand Christen Hansen Poulsen og hustru Karen Marie Sørensdatter af Sønderlev Mose.

4 juni 5 ^{te} 1859	Søren Peter Poulsen Christen Hansen Poulsen	1859

Huusmand Christen Poulsen	Gårdmand Niels Sørensen af Skallerup	1859
Hustru Karen Marie Sørensdatter	Hustru Johanne Marie Sørensdatter af Sønderlev Mose	
Søn af Christen Poulsen	Søn af Niels Sørensen	
Hustru Karen Marie Sørensdatter	Hustru Johanne Marie Sørensdatter	
Hustru Karen Marie Sørensdatter	Hustru Johanne Marie Sørensdatter	

Søren Peter blev konfirmeret i Tornby den 5. oktober 1873, hvor han var konfirmand nummer fem det år.

1873	Søren Peter Poulsen	Søren Peter Poulsen
	Konfirmand nummer fem	Konfirmand nummer fem

Mikkelsdag, den 29. september, faldt i 1873 på en mandag.

Ved folketællingen i 1880 boede den da 20 år gamle Søren Peter hos forældrene i Købsted.

Den 4. oktober 1889 blev Søren Peter gift med Marie Sørensen. Vielsen foregik i Tornby kirke.

Marie Sørensen, der var født den 24. august 1868 i Tornby, var datter af gårdmand i Sønder Tornby Niels Sørensen og hustru Johanne Marie født Isaksen.

10. 28. August 1888. Marie Sørensen
Sønner Niels Sørensen og
Johanne Marie Sørensdatter
(1.37(1.)). S. Tornby.

Fødsel

16. Marie Sørensen
Sønner Niels Sørensen og Agnete Johanne
Marie Sørensdatter S. Tornby.
1. 28. August
Nørre 29. Nørre

Konfirmation

Kirkebogen er, som det ses, lidt uklar med hensyn til fødselsdatoen.

Den 21. november 1889 fik parret en søn; Christen Hansen Povlsen. Sønnen blev døbt i kirken den 29. december 1889. Familien boede da i Sønder Tornby. Ved folketællingen i 1890 boede familien fortsat i et hus i Sønder Tornby.

Af folketællingen den 1. februar 1901 fremgår det, at Søren Peter Poulsen er husejer og sadelmager. Sønnen, Christen Hansen Poulsen, bor hjemme. Det fremgår, at familien nu er flyttet til Nørre Tornby.

Ved folketællingen i 1906 står der, at Søren Peter lever af at være landbruger og sadelmager. Adressen er nu præciseret til matrikelnummer 25 b i Nørre Tornby. Sønnen bor ikke hjemme.

I 1916 bor Christen Hansen Poulsen igen hos forældrene. Han er nu blevet murer. Søren Peter har en årsindkomst på 300 kroner og en formue på 1500 kroner.

Søren Peter og Marie boede samme sted ved folketællingen i 1925.

Søren Peter Poulsen døde den 16. januar 1949 i Nørre Tornby. Begravet i Tornby.

Marie Poulsen flyttede den 1. september 1955 til Vanggårdsgade 44 (Hirtshals Hvilehjem), hvor hun døde den 27. februar 1959. Begravet i Tornby.

CHRISTEN HANSEN POULSEN

kaldet Kræn Hansen

(Murer og skomager i Tornby, 1889 – 1973)

Christen Hansen Poulsen blev født den 21. november 1889 i Sønder Tornby som søn af Søren Peter Poulsen og hustruen Marie Sørensdatter.

9. 21. November Christen Hansen født i Sønder
Tornby den 21. November
1889

Den 23. marts 1917 blev Christen gift med Ellen Marie Jensen i Tornby kirke.

Ungkarl Christen Hansens Poulsen født i Sønder Tegn, Vindelby Herred d. 21. November 1889, søn af Hans Mand Søren Peters Poulsen og Kæstrie Marie født Touretz af Sønder Tegn i Sønder Tegn	Frue Ellen Marie Jensen f. i Sønder Tegn, Vindelby Herred d. 1. Januar 1894, datter af Niels Chr. Jensen og Kæstrie Marie født Pedersen af Sønder Tegn i Sønder Tegn	Konj Søren Peter Poulsen og Kæstrie Jule Christian Jensen Børge af Sønder Tegn	23. Februar 1917	1917 23. Febr Sønder Tegn	Sønder Tegn i Kirken

Ellen Marie var født i Tornby den 1. januar 1894 som datter af Niels Chr. Jensen og hustruen Maren Pedersdatter.

1894	1. 1894 den 1. fe Januar	Norre Tornby, Sønder Tegn Vindelby Herred.	Ellen Marie Jensen.	Niels Christian Jensen, Husmand i Norre Tornby, og Kæstrie Maren Pedersen, 35 Aar gammel.

Den 7. april 1918 fik Christen og Ellen Marie sønnen Harland Poulsen.

Ved folketællingen i 1921 bor familien i Horne, hvor Christen angives at være murer og skomager. Ellen Marie var i en periode kogekone. I 1925 var familien vendt tilbage til Tornby:

HOVED LISTE														
Følgeskifte		Samlige Personers Navn			Fødselsdato		Indføds		Stilling		Ejendomsforhold		Læse- og skriveevne	
Hvornår og af hvem		Ved navn, ender eller alder, samt "fødselsdato" eller "fødselsdato"			År, måned og dag		Stilling, profession, håndværk, erhverv eller andet navn		Ejendomsforhold, herunder om de har bopæl i landet eller i udlandet		Læse- og skriveevne, herunder om de har bopæl i landet eller i udlandet		Læse- og skriveevne	
Hvornår og af hvem		Ved navn, ender eller alder, samt "fødselsdato" eller "fødselsdato"			År, måned og dag		Stilling, profession, håndværk, erhverv eller andet navn		Ejendomsforhold, herunder om de har bopæl i landet eller i udlandet		Læse- og skriveevne, herunder om de har bopæl i landet eller i udlandet		Læse- og skriveevne	
1	1	Anders Poulsen	1874	12	12	Tornby 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Ellen Marie Poulsen	1877	12	12	Hallby	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Andersson	1874	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Karlén Karlén	1871	12	12	Tornby	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1872	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1873	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1874	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1875	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1876	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1877	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1878	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1879	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1880	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1881	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1882	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1883	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1884	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1885	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1886	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1887	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1888	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1889	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1890	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1891	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1892	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1893	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1894	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1895	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1896	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1897	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1898	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1899	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1900	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1901	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1902	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1903	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1904	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1905	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1906	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1907	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1908	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1909	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1910	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1911	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1912	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1913	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1914	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1915	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1916	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1917	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1918	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1919	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1920	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1921	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1922	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1923	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1924	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1925	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1

Herunder et udsnit af siden fra folketællingen i 1925.

1	1	Carlsson Karlén	1925	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1925	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1
1	1	Carlsson Karlén	1925	12	12	Horne 4. d.	9	1	Harpende	Harpende	1	1	1	1

Kræen Hansensvej 2
sommeren 2010

Christen Hansen Poulsen, der døde den 24. juli 1973 blev overlevet af hustruens Ellen Marie Poulsen i næsten et år. Ellen Marie døde fra Havbakken i Tornby den 12. maj 1974. Parret ligger begravet på kirkegården i Tornby. Gravstedet blev slettet i 1993.

HARLAND POULSEN

(Pedel i Tornby, 1918 – 1983)

Harland Poulsen blev født i Tornby den 7. april 1918 som søn af Christen Hansen Poulsen og hustru Ellen Marie Poulsen. Harland blev døbt kirken den 20. maj 1918.

Fødte Mandkøn.								
No.	Fødselsaar og Datum.	Hvor født? (Paa Landet: Byen, Sognet og Herredet. Har Gaarden eller Haaret sørges Navn, hvor det anføres. I Kirkens Afdeling: Kirkebyen og tilhørende Sognek, hvis der i Byen er mere end 1 Sognek, samt derhos altid Gade og Husenummer.)	Barnets fulde Navn.	Førelørens fulde Navn efter Forening af Døbe- eller i alt Fald Voksensattest eller ved Efterlysning i Kirkebogen; dets Stilling og Bopæl; samt for Modernes Vedkommende Angivelse af hendes Alder ved det fødsle Aar. (Barnets egne Fødsel saa altid dokumenteres ved Voksensattest eller Efterlysning i Kirkebogen.)	Dødsdagen.	Hvem der har foretaget Dødsbehandling, og om den er foretaget i Kirken eller hjemme. Ved Hjemmedøds anføres tilhørende Datoen for Fremstillingen i Kirken.	Fødelørens fulde Navn, Stilling og Bopæl.	Anmærkninger. (Her anføres blandt andet, hvad der vedkommer Bestemmelser af Barnets Fødselsattest.)
15	1917. 29 Decbr.	Tornby Sogn Vemmetrup Skole	Poul Emil Sørensen	Kærlighed Poul Emil Sørensen og Kirsten Marie Sørensen af Tornby 20-28 Nov.	9. Maj 1918	Sognepræsten i Kirkens	Ungkarl Alfred Bernhard Andersen Medhjælper Sørensen Sogn af Tornby Fødselsattest Sørensen og Andersen af Skole. Vise Kathrine Nielsen af Tornby	
1	1918 20 Decbr.	Tornby Sogn Vemmetrup Skole	Hans Erik Thomsen	Kærlighed Erik Erik Thomsen og Kirsten Marie Sørensen født Sørensen af 37-32 Aar gl. Tornby	21 Juli 1918	Sognepræsten i Kirkens	Kærlighed Erik Erik Thomsen og Kirsten Marie af Tornby Kærlighed Karl Emil Thomsen og Kirsten Marie af Skole.	
2	1918 28 Decbr.	Tornby Sogn Vemmetrup Skole	Poul Vilhelm	Ungkarl Erik Erik Thomsen af Tornby Sogn 37-32 Aar gl. Fødselsattest i Vemmetrup 14 Decbr 1919	26 Maj 1918	Sognepræsten i Kirkens	Kærlighed Erik Erik Thomsen og Kirsten Marie af Tornby Fødselsattest Erik Thomsen af Skole.	Efterfølgende 6 Barn medfødt af Erik Erik Thomsen og Kirsten Marie Sørensen af Tornby Sogn
3	1918 7 April	Tornby Sogn Vemmetrup Skole	Harland Sørensen	Kærlighed Erik Erik Thomsen og Kirsten Marie af Tornby 28-34 Aar	20 Maj 1918	Sognepræsten i Kirkens	Kærlighed Erik Erik Thomsen og Kirsten Marie af Tornby Fødselsattest Erik Thomsen af Skole.	

Familien boede en overgang i Horne, men flyttede tilbage til Tornby, hvor Harland blev konfirmeret den 3. april 1932.

8		Harland Sørensen Tornby	Karen Marie Thomsen Tornby	født i Tornby Sogn 7 April 1918, døbt i Tornby Kirke 20 Maj 1918

Harland Poulsen og Karen Marie Thomsen blev gift den 28. november 1943.

Karen var født den 27. november 1921 i Hundbjerg i Astrup sogn.

Harland og Karen fik to børn, en søn og en datter:

Palle Poulsen, født i Tornby i 1945.

Anette Poulsen, født i Tornby i 1953.

Harland Poulsen arbejdede som murersvend indtil 1962, hvor han blev pedel ved Tornby Centralskole. Her var han indtil 1978.

Karen var bestyrer af Tornby Forsamlingshus fra 1946 til 1962. Herefter blev hun medhjælpende hustru på skolen. Det var hun helt frem til 1982.

Harland døde den 4. maj 1983 og blev begravet i Tornby.

Karen Marie døde den 17. september 1993 og blev ligeledes begravet i Tornby.

Harland og Karen Maries gravsted på Tornby kirkegård

EFTERSKRIFT

Denne beretning om Lars Dyrskjøt og hans mandlige efterkommere er skrevet til Harland Poulsens efterkommere, der gjorde det muligt at slutte historien her i 2010, hvor den seneste efterkommer er født i juli 2010.

Ideen til efterforskningen af Lars Dyrskjøts mandlige efterkommere udsprang af en bemærkning hos Chr. Petresch Christensen. Petresch Christensen efterviste, at Peder Dyrskjøt ikke havde efterkommere i lige mandslinje, hvorefter han bemærkede, at ingen havde undersøgt muligheden for at finde efterkommere af broderen Otto Dyrskjøt. Otto Dyrskjøt og hans efterkommere brugte ikke navnet Dyrskjøt og var af den grund vanskelige at opspore, nævntes det.

I efteråret 2009 havde vi i anden forbindelse brug for at se Peder Dyrskjøts håndskrift med stamtavler over en lang række familier. Ved gennemgangen af skriftet bemærkede vi, at Peder Dyrskjøt nævnte, at hans moder var død i 1689. Da han i samme skrift nævnte, at broderen Otto boede i Bagterp ved Hjørring, fik vi den tanke, at han da så nok måtte være at finde i kirkebogen for Sct. Hans sogn, idet kirkebøgerne her er bevarede fra 1693. Dog desværre med et hul i rækken fra cirka 1727 til 1752.

Vi satte en gennemlæsning i gang og fandt en Otto Laursen på Østergaard i Bagterp. Han var nævnt gentagne gange i forskellige sammenhænge frem til hans død i 1714. Otto var således forblevet på Østergård, da Peder Dyrskjøt solgte ejendommen til ejeren af Aastrup gods.

Da vi samtidig kom til at tænke på, at Lars Dyrskjøt havde en rund dag i 2010, besluttede vi at prøve at opspore eventuelle efterkommere i lige mandslinje. De manglende kirkebøger i det 18. århundrede gav lidt besvær, men til gengæld var der kommet skifteprotokoller, der kunne udfylde hullerne.

Det viste sig, at der ganske som hos Peder Dyrskjøts efterkommere var mange børnefødsler og mange drenge, der døde som små, men da vi nåede frem til Harland Poulsen, født 1918 i Tornby, øjnede vi muligheden for at gennemføre opgaven – og da vi kort efter fandt frem til sønnen Palle, var resultatet i hus. Undervejs opdagede vi, at der også findes efterkommere i lige mandslinje i USA..

Tak til alle de mange, der har hjulpet med undersøgelserne og med at tyde gamle tekster.

Marion Jensen og Peter Anderson, august 2010.

EFTERORD – OG ET NYT SPØRGSMÅL

September 2010

Den 3. september 2010 blev indbundne eksemplarer af dette skrift overdraget til familien Poulsen ved en sammenkomst ved mindestenen for Lars Pedersen Dyrskjøt uden for Ørum kirke.

Nordjyske Stiftstidende var med ved sammenkomsten og bragte i Vendsyssel sektionen den 12. september 2010 to sider med omtale af projektet og sammenkomsten.

Idet der fra flere sider er vist interesse for at se skriftet om Lars Dyrskjøts efterkommere, har vi besluttet at gøre en lettere revideret udgave tilgængelig på internettet.

Denne netudgivelse giver os samtidig anledning til at stille et nyt spørgsmål vedrørende Lars Dyrskjøt og hans historie.

I forbindelse med overdragelsen af bogen fik deltagerne i sammenkomsten den 3. september 2010 lejlighed til at se nærmere på såvel alterkalken som de to tunge messinglysestager fra Ørum kirke.

Stor var vores overraskelse, da vi så indskriften på lysestagerne. Ifølge alle de kilder, vi kendte, hed Lars Dyrskjøts hustru Kirsten Nielsdatter. På alterstagerne stod der imidlertid følgende: LAS PEDERSEN ELSE JENSDATTER 1611 DEN 20 APR.

I beskrivelsen af Ørum kirke og dens inventar, der udleveres i kirken læser man følgende:

Disse 2 messingstager skænkede Lars Dyrskjøt og hans hustru til kirken i 1611. På foden af dem begge er der indgraveret følgende tekst:
LAS PEDERSEN ELSE
IENSDATTER 1611 DEN 20
APR (bomærke).

Hvem var disse to personer og hvilken forbindelse var der mellem dem? Kan det betyde, at Lars Dyrskjøt foruden de to hidtil kendte hustruer også havde været gift med en Else Jensdatter?

En anden mulighed er, at det er Lars Dyrskjøts svigerforældre fra Nørre Ravnstrup, der er giverne.

Som slægtsforsker må man atter erkende, at hvert nyt svar rejser endnu flere spørgsmål.

Peter Anderson og Marion Jensen

September 2010

KILDEFORTEGNELSE

Peder Dyrskjøt: Addimentan 1 17 in fol. (På Rigsarkivet)

Chr. Petresch Christensen: Peder Dyrskjøts Slægt og hans Efterkommere i Vendsyssel. (Vendsyssel Årbog, 1925).

Georg Østergaard: Peder Dyrskjøt. En Levnedsskildring. (Vendsyssel Årbog 1925).

Carl Klitgaard: Optegnelser om Ørum Sogn. (Vendsyssel Årbog 1952)

Fra: Jerslev herreds tingbøger 1631-1688. (CD-Rom: Jyske Tingbøger. Kronologiske uddrag af alle sager. Udarbejdet af Bjarne Nørgaard Pedersen Agervej 95, 8330 Beder, 2002)

www.polyjo.dk.

<http://rigmornoergaard.tripod.com>

Jens E. Caspersen: Skifteprotokol for Eget, Eskær, Høgholt, Skaarupgaard, Steensbæk, Kjærsgaard og Bøgsted godser. Udgivet hos Bangsbo Museum og Arkiv.

Samt:

Matriklen 1688 (Rigsarkivet, film)

Kirkebøger (Arkivalieronline.dk)

Folketællinger (Arkivalieronline.dk)

Lægdsruller (På Landsarkivet for Sjælland)

Kort- og Matrikelstyrelsen på nettet

Skifteprotokoller (På film, Rigsarkivet)

Bilag 1: Uddrag af to artikler

NOGLE MÆDDELELSER

om

Peder Dyrskjøts Slægt og hans Efterkommere i Vendsyssel¹⁾.

Ved Chr. Petresch Christensen.

Om Slægten Dyrskjøt oplyser Peder Dyrskjøt følgende i Haandskriftet Additamenta 117 in fol., Universitetsbiblioteket.

Slægtens Vaaben, medens den var fri, var 2 Bøsser over Kors og en Slange paa et Kors over Krydset og ud af hver Side Egekvistblade med 3 Agern.

Peder Dyrskjøt var en af de 48 Landsforstandere i Ditmarsken og faldt i Slaget 1500. Han var af „Edel-slægt“ (∴ adelig) og var gift 2 Gange; den første Hustru var af Angelboslægt. Foruden Sønerne Hans, der blev gift i Flensborg, og Claus, der blev gift i Lübeck, havde han Sønnen Peter, kaldet Grosvogt, fordi han 1520 var ældste Landefoged i Ditmarsken, hvor hans Afkom forblev fri indtil 1559, „de blev da ganske nedlagt og ufri“. Og endelig var der Sønnen Jørgen Dyrskjøt, som i en Trætte blev fordreven af sin Broder Peter og kom til Angel ved Geltinge, hvor han blev gift med Janicke Finche af Flensborg Slægt, „død i det papistiske Oprør 1534“.

¹⁾ For venlig Hjælp ved nærv. Undersøgelse takker jeg D'Hrr. Arkivregistrator Hofman Bang, Viborg, N. P. Houstrup, Taars, Postmester Klitgaard, Brønderslev, og Arkivar Nygård, Kbh.

Sidst nævnte Ægtepar havde et Par Døtre og Sønnerne Jakob, Jørgen, Christoffer (boede i Flensborg), Jesse (boede paa Fanø og var gift med en Kvinde af Obling Slægten, en Selvejrbøndeæt fra N. Bork i N. Horne Herred), og Steen, og et Par Efterkommere af disse blev fangen i Krigen 1566 og kom til Sverige, hvor de siden blev „rigelig“ gifte. Endvidere var der Sønnen Peder Jørgensen Dyrskjød, som døde 1570 i Vinkel i Hove Sogn ved Lemvig, hvor han var gift med Maren Laursdatter Høst, Datter af Lars Pedersen Høst i Hovvinkel og Mette Nielsdatter af Lemvig, „af en stor Præsteslægt i Hardsyssel og Datter af Præsten Hr. Niels (o: Jens Andersen) i Lemvig“.

Peder Jørgensen Dyrskjød og Maren Høst havde følgende Børn:

1. Jørgen Pedersen Dyrskjød, der boede i Hardsyssel, antagelig i Hovvinkel.
2. Mette Pedersd. Dyrskjød, der var gift i Gaaser i Kjær Herred, først med Laurids Kjeldsen og derefter med Søren Pedersen fra Holtet i Ø. Hassing Sogn¹⁾.
3. Laurids (Lars) Pedersen Dyrskjød, f. 1560, d. 1644, boede i Aagaard i Ørum, Delefoged til Aalborghus (se foran: Georg Østergaards Artikel om Peder Dyrskjød). Gift I Karen Nielsdatter, g. II 1629 med Maren Pedersdatter af N. Ravnstrup, f. 1608, d. 1689, der 1645 ægtede Niels Christensen af Burholt.

Maren Pedersdatter var Datter af Peder Laursen i N. Ravnstrup, f. 1577, død i Vorbjerg 1657, gift 1607 med Dorete Laursdatter, f. 1588, død 1627, begravet i Ørum Kirke udenfor hendes Stol. Efter hendes Død blev Peder Laursen gift igen med Maren Nielsdatter,

1) Jvf. Kjær H. Tgb. 24. April 1632.

død 1654, der var Søster til Præsten Erik Nielsen i Hammer og vist af Slægten Vognsen fra Rævdal.

Peder Laursens Forældre var Laurids Pedersen i N. Ravnstrup, f. 1524, død 1611, gift 1560 med Else Jensdatter, f. 1530, død 1606, Datter af Jens Pedersen i Burholt (Søn af Peder Jensen i Burholt og Anne Nielsdatter fra Kølskegaard [af Slægten Mørk]) og Anne Jensdatter fra Kraghedegaard (Datter af Jens Pedersen i Kraghedegaard i Ørum S. og Johanne Uglå fra Knuds-eje i Skæve S.).

Laurids Pedersens Forældre var Peder Laursen i Nørre Ravnstrup, død 1562 (Søn af Laurids Pedersen af Vang i Kær Herred [af Bjørnkærs Slægt] og Karen N.)

Lars Dyrskjøts Hustrus Moder, Dorete Laursdatter, var Datter af Lars Ovesen Jensen i Nørhalne, f. 1550, død 1638, gift 1579 med Anne Bertelsdatter Kjærulf, f. 1556, død 1641, Datter af Bertel Andersen Kjærulf i Aslund, f. 1528, død 1558 (Søn af Herredsfoged Anders Kjærulf i Fogedgaard i Vadum S. og Marie Bertelsdatter af Vesterbæk i Himmersyssel), gift 1548 med Gertrud Munk, f. 1530 (Datter af Peder Munk til Haubro og Fru Mette Benderup). Og endelig var ovennævnte Lars Ovesen Jensen Søn af Jens Madsen Laursen Kusk i Hvolgaard paa Øland (Søn af Lars Ovesen i Engesgaard i Hune og Anne Laursdatter, Søsterdatter af Ridder Jens Madsen Munk til Visborggaard) og Birgitte Jensdatter Mørk (Datter af Jens Mørk i Hvolgaard paa Øland og Dorete af Tandrupgaard i Hanherred).¹⁾

Lars Pedersen Dyrskjøet i Aagaard havde følgende Børn:

1. Peder Larsen Dyrskjøet, f. 1630, død 1707, Historiker, se den foregaaende Artikel.

¹⁾ Langebeks Excerpter 187 og Additam. 117 i Universitetsbibl.

2. Lars Pedersen Larsen Dyrskjød, f. 1631, død 1684 i Aagaard i Ørum, var „dorsk og enfoldig“, o: Idiot.
3. Christoffer Larsen Dyrskjød, f. 1635, Kaptajn, faldt i Skaane 1677 og blev begravet i Helsingborg Kirke, var gift med en tysk Dame, Enke efter en Kaptajn under General Carl Arenstorf.
4. Otto Dyrskjød, f. 1638, opkaldt efter Otto Skeel, boede i Slutningen af det 17. Aarh. i Bagterp ved Hjøring.

PEDER DYRSKJØT.

EN LEVNEDSSKILDRING VED GEORG ØSTERGAARD.

I Aaret 1599 kom en Mand ved Navn Lars Pedersen Dyrskjøt til at bo i Kronens Gaard Aagaard i Ørum Sogn, den Gang i Jerslev, nu i Dronninglund Herred, og ved samme Tid (1599—1601) blev han gift.

Denne Mand, som nu slog sig ned her, var født i Vinkel i Hove Sogn ved Lemvig den 25. December 1560 som Søn af Peder Jørgensen Dyrskjøt og Maren Larsdatter Høst og tilhørte paa Fædrenes Side en fra Ditmarsken stammende Slægt.

Man ved om Lars Dyrskjøt, at han i 1578 kom i Tjeneste hos Jørgen Friis til Vadskærgaard¹⁾. Da Kong Christian den IV i 1584 blev hyldet i Viborg, fik Lars en ny Husband, idet han nu kom i Tjeneste først som Opvarter, senere som Foged og i anden Bestilling hos Admiral Peder Munk til Estvadgaard²⁾. Med ham var han, da Admiralen med en Eskadre i 1589 skulde

¹⁾ Jørgen Friis, f. 1556, d. 1632, Ejer af sin Fødegård Vadskærgaard, der ligger i Tørring Sogn, Nabosognet til Lars Dyrskjøts Fødesogn.

²⁾ Peder Munk til Estvadgaard, f. 1534, d. 1623. Ejede bl. a. yderligere Sæbygaard, Hundslund, Vrejlevkloster, Bjørnkær, Langholt, Nr. Ravnstrup m. m. Han blev 1571 Rigsraad, 1576 Rigsadmiral, 1596 Rigsmarsk. Han var første Gang gift m. Karen Skeel til Hammelmose, d. 1601, og anden Gang m. Sofie Brahe.

føre Kong Frederik d. II.s Datter Frøken Anna over til sin ventende Brudgom i Skotland, Kong Jacob d. VI. Efter flere forgæves Forsøg maatte det opgives, og en Bande Hekse, som havde drevet deres Spil for at hindre det (!) fik ogsaa senere deres velfortjente Straf. Først næste Aar kom Prinsessen til Skotland. Efter 13 Aars Tjeneste forlod Lars Dyrskjød Tjenesten hos Peder Munk og blev Ridefoged i Aalborghus Len. Og saa kom han til Aagaard, hvor han var Delefoged¹⁾ til Aalborghus og Hammelmose.

Den Pige, Lars Dyrskjød giftede sig med, var Karen Nielsdatter, som i 12 Aar som Fruerpige havde tjent hos hans tidligere Husbond Peder Munks Hustru, Karen Skeel, saa de havde velsagtens været Venner i mange Aar.

En Mand som Lars Dyrskjød maatte med de Evner, han var i Besiddelse af, og med de Stillinger, han alt havde indtaget, komme til at nyde en vis Anseelse blandt den Befolkning, han tog Ophold imellem, og det skete ogsaa. Blandt andet blev han Aar 1600 Kirkeværge for Ørum Kirke og skænkede som saadan Kirken Alterstagerne og Sølvkalken; paa den sidste staar: „Anno 1623 lod Las Dyrskød, som boede udi Aagaard, for-dum Kirkeværge, gøre denne Kalch til Ørum Kirke“.

I Oktober 1627 kom „de kejserlige“ til Aalborg. Da var nordentjordske Bønder forsamlede lige over for at modsætte sig deres Overgang til Vendsyssel, ligesom man havde forhindret vore egne Troppers Overgang, men det blev opgivet. Lars Dyrskjød var en af Bøndernes Ledere.

Næste Aar, da Gæringen mellem Vendelboerne syntes faretruende, blev Lars Dyrskjød fængslet af „de kejserlige“. Han siger herom i sin Selvbibliografi²⁾: „Efter mine

¹⁾ Delefoged, i forskellige Forhold Repræsentant for vedkommende Herremand eller Lensmand over for Fæsterne.

²⁾ Borgervennen 1799.

Uvenners Klagemaal for Oprør, jeg skulde gøre mod Fjenden ved Hals, som mig usandfærdelig paasagdes, blev jeg den 2. Juni 1628 taget til Fange af Fjenderne og ført til Sæby, hvor jeg i elendigt Fængsel og gruelige Pinseler nogle Gange ynkelig og uskyldig blev medhandlet, og maatte sligt udstaae indtil den 29. August, saa hjalp Gud, og ingen andre Venner, at jeg kom løs*.

De djærve Vendelboer har ikke været helt fornøjet med „de kejserlige“s Besøg, det er givet. Ligeledes, at der er gaaet Snak om, hvordan man skulde blive de uvelkomne Gæster kvit paa bedste Maade¹). Krudtet, der blev funden i Skoven ved Nr. Sundby og siden blev ført op paa Kirkeloftet i Sundby, var vel nok først tænkt benyttet ved „de kejserlige“s Ankomst — men der var jo intet i Vejen for, at det ogsaa kunde tjene senere. Om der blev gjort noget alvorligt Forsøg paa at modsætte sig „de kejserlige“ er tvivlsomt. Lars Dyrskjot fralægger sig ialt Fald Del heri. Han blev anklaget til Fjenden af en Jørgen Rasmussen fra Sønder Ravnstrup, „som for at undgaa en skammelig Død“ gav Oplysninger om, at danske Skibe vilde gøre Forsøg paa at indtage Hals og heri skulde støttes af Landsdelens Beboere.

Lars Dyrskjot eller Lars Skjot, som han almindelig hed i daglig Tale, giftede sig anden Gang i 1629. Hvad Tid hans første Hustru er død, vides ikke, men Ægteskabet var barnløst. Hans anden Hustru Maren Pedersdatter, der var født 1608 og altsaa kun var 21 Aar gammel, da hun blev den 69aarige Mands Hustru, var en Datter af Peder Laursen, den Gang i Nørre

¹) Om »de kejserlige«s Besøg her i Vendsyssel se bl. a. C. Klitgaard: De kejserlige Tropper i Vendsyssel og Thy, Chr. P. Christensen: Nr. Sundbys Historie I og Villads Christensen i J. S. 4 Rk. II. Bd. samt J. S. I IX 38.

Ravnstrup i Ørum, og dennes første Hustru Dorthé Laursdatter, som tilhørte den bekendte, vidtfor-grenede Kjærulfske Slægt¹⁾. I dette Ægteskab havde Lars Dyrskjøt fire Sønner: Peder, Lars, Christoffer og Otto.

Den ældste Peder Larsen Dyrskjøt blev født den 10. April 1630, og det er ham, som skal være denne Skildrings Hovedperson. Faderen var historisk interesseret, og Peder var den af Brødrene, som mest — maaske ene — tog denne Interesse op. Og mere end Faderen kom den til at optage ham — det meste af hans Tid, naar han ikke, som han siden selv siger, var forhindret ved hans mange vidtløftige Bestillinger.

Som Barn lærte Peder Dyrskjøt at regne og skrive godt, og han maa have haft en stor Læselyst. Men han gik ikke fri for at deltage i det forefaldende Arbejde i hans Barndomshjem. Han fortæller selv, at han og hans Brødre gravede Digetørv og Foldtørv i deres Søndermark. Videre fortæller han, at ved en saadan Lejlighed fandt de i en lille Høj en Krukke med Aske og Ben, en Halvmaane meget blank og klar, som den nylig kunde være lagt deri. Da Faderen saa det, lod han Krukken med Asken og Benene grave saa dybt ned i Jorden, at den ikke kunde opløjes. Det klare Maanejern med andre Smaating af underlige Stene forærede han til Biskop Christen Hansen Riber i Aalborg.

Alt, hvad Peder i sin Barndom hørte om gamle Dage, huskede han paa, som f. Eks. naar han var med sine Forældre paa Gæsteri hos Jep i Søndergaard eller i Kokkenborg i Hundslund (nu Dronninglund) Sogn, Steder, hvor Talen saa jævnligt faldt paa de gamle Tider.

I Vinteren 1643—44 besatte Svenskerne under General Torstensons Ledelse Jylland. Da de naaede til Aalborg, var Bønderne norden for Fjorden mødt frem paa Bak-

1) Se C. Klitgaard: Kjærulfske Studier.

kerne ved Nr. Sundby for at forhindre Svenskernes Besættelse af Vendsyssel, og tiltrods for, at Lars Dyrskjøt da var 84 Aar gammel, havde den gamle Kæmpe dog stillet sig i Spidsen for Bønderne fra Jerslev Herred som deres Anfører.

Om disse Begivenheder, hvortil knytter sig Beretningen om hans Faders Død, fortæller Peder Dyrskjøt senere:

„1643 imod Vinteren droge de svenske under Torstenson ind i Jylland. 1644, den 17. Januar, kom et Parti til Aalborg under Oberst Helm Wrangel. Bønderne af Jerslev og Kjær Herreder vare om Natten forsamlede i Sundby for at gøre Modværge. Min Fader, som var Bøndernes Kaptajn, maatte endelig, hvor gammel han end var, selv med ud. Han sagde da min Moder, mig og mine Søsken God Nat, taledede derhos om, at han ikke skulde leve og se os mere, bad, vi skulde være forvarlige og lade en af hans Tjenestekarle, ved Navn Peder Christensen, være hjemme at forsvare, hvis Guds Velsignelse vi havde. Da vi ikke for Graad vilde slippe ham, og Bønderne uden for rumsterede, slog paa Trommen og gjorde dem lystige, truede han dem og sagde, de kom ikke saa lystige hjem! Han kendte Svensken og Fjenden bedre end de. Saa formedelst Allarm og min Moders Graad græmmede han sig haardt, antvordede noget Sølvtoj i min Haand, og Vandet gik af hans Øjne, min Moder græd og næppe kunde tale eller agte noget. Han listede sig da ud, før vi agted og red foran Bønderne, som alle fulgte ham. Dette var i Dagningen. Om Dagen derpaa, som var den 18. Januar, vare de fornævnte tvende Herreders Bønder slet forbistrede og vilde slet intet forhale, til de andre Herreder kom dem til Hjælp. Da var min salig Fader først paa den venstre Fløj med sine foran i Ledet. De svenske

kom ligesom flyvende i bred Orden til Indringelse. Da, efter at Bøndernes første Led mod Svensken havde afskudt, og de skulde vende dem, da løb og rømte alle de bagerste Leder, og de svenske rendte bort efter dem, saa de, der tog først Løbet, led det største Nederlag. Min Fader, som da var 84 Aar gammel, gik sagtelig efter alle de andre, indtil han kom til en Have næst mod Fjorden. Deri lagde han sig og med sin Bøsse ihjelskød tre svenske Ryttere efter hverandre. En Svensker sprang til og med Pistolen i Haanden spurgte ham, om han vilde have Kvarter, straks sagde han nej, men vendte sig og spændte sin Bøsse saa hastig igen, at Hanen slog ham den lille Finger af Haanden, og da skød Svensken ham mellem Skulderen med et Kugelskud, som blev hans Bane. Dermed faldt han næsegrus ned, befalede Gud sin Sjæl, raadførte endda nogle, som laa i Haven hos ham, bad dem ogsaa, at de vilde lade min Moder vide, paa hvad Sted han faldt. De Bønder, som vare i de første Leder, havde, imidlertid Fjenderne løb og hug ned paa Heden og Markerne oven for Sundby, begivet sig ind i Husene i Sundby og der skød ud, ligesom de saa Svenskerne kom løbende til, hvorfor de svenske skød straks Ild i Husene, saa mange Bønder blev indebrændte. En 400 Bønder satte Livet til, og nogle hundrede bleve saarede, foruden 90 eller flere, som fangne blev bortførte til Aalborg Slot og indsatte i Fængselstaarnet, og der de fleste omkom af Hede, Kvalm og Tørst, og mange aad og bed hverandre, saa ikke uden de yderste ved Muren beholdt Livet. Saa blev straks en stor Brandskat paalagt Landet; de tog baade Sølv og Penge, det allerhøjeste ske kunde og var muligt, maatte man udgive“.

Som man kan slutte, var Lars Dyrskjøt ikke ene om at organisere denne Modstand mod Svenskernes

Overgang over Fjorden. Som Fuldmægtig Chr. Petresch Christensen oplyser i sin fortrinlige Afhandling i Jyske Samlinger¹⁾ om Slaget ved Nr. Sundby, har ogsaa flere adelige deltaget heri, blandt andre den stoute Jens Høg til Vang²⁾, som formodentlig var mellem de Fanger, Svenskerne gjorde ved denne Lejlighed.

Lars Dyrskjød blev begravet i sit udvalgte Leiersted i Ørum Kirke. Han efterlod sig en Selvbiografi, en Del gamle Breve m. m., Sager, som Peder Dyrskjød arvede. Selvbiografien benyttede Rasmus Nyerup til sin Afhandling i „Borgervennen“ i 1799; nu synes den bortkommen. Professor C. A. Lorentsen udstillede 1824 et af ham malet Billede forestillende Lars Dyrskjøds Død, og Peder Dyrskjød omtaler en Sang om Slaget ved Nr. Sundby, men den kendes ikke nu. Derimod findes en nyere aftrykt i „Aalborg Stiftstidende“ i 1865.

Tilbage i Aagaard sad Lars Dyrskjøds kun ca. 35aarige Enke med sine 4 Sønner, hvoraf Peder var 14 Aar og den yngste Otto kun 5 Aar. Svenskerne raadede her i Landsdelen, men hen paa Sommeren, de sidste Dage i Juli, efter at Vogn Vognsen til Stenshede havde indtaget Vorgaard, forsvandt de sidste Fjender ud af Landet, og der blev fredeligere Dage. For Lars Dyrskjøds Enke, Maren Pedersdatter, bragte de ogsaa Trøst. I Foraaret 1645 indgik hun igen i Ægtestanden, og Niels Christensen³⁾ fra Burholt var den udkaarne.

1) J. S. 4. Rk. 1. Bd.

2) Jens Høg, f. 1591, d. 1648, Ejer af Vang i Kjær Herred.

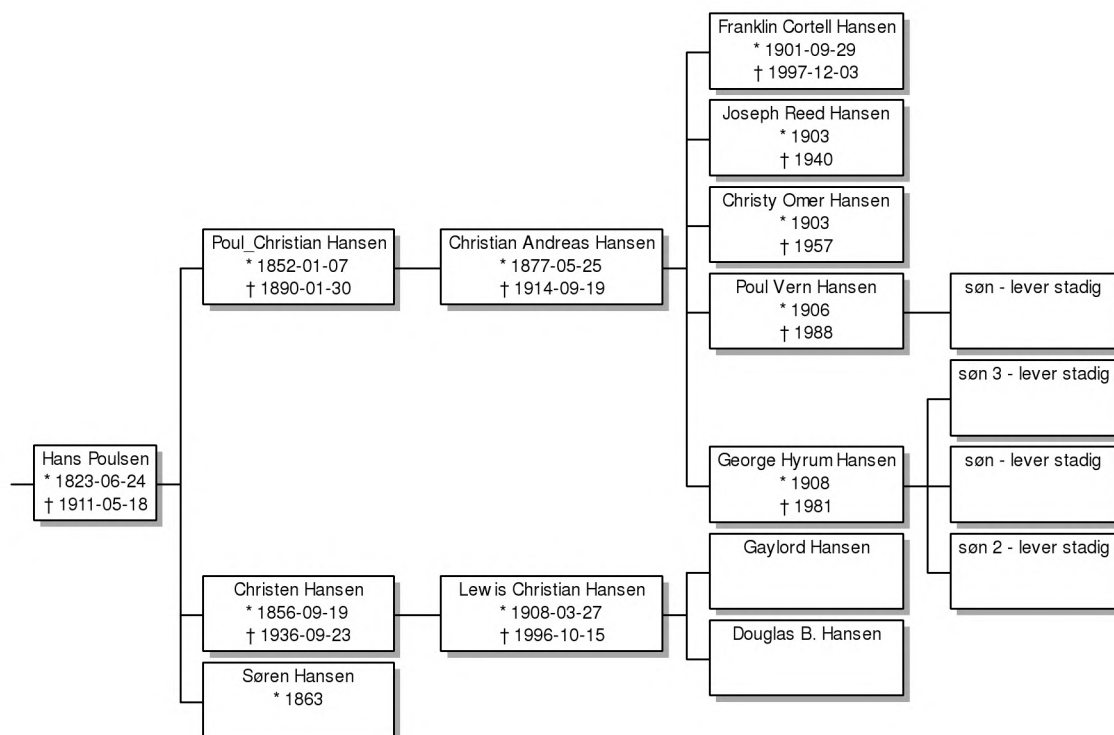
3) Niels Christensen blev ogsaa Aalborghus Lens Delefoged i Jerslev Herred. I Ægteskabet med Dyrskjøds Enke var der 1 Søn og 2 Døtre. Hun døde 1689.

Bilag 2

SLÆGTNINGE I USA

Poul Larsens mellemste søn, Hans Poulsen (1823 – 1911) var husmand i Købsted.

To af Hans Poulsens tre sønner emigrerede til USA. Familien Hansen findes fortsat i USA.

Oversigt: Hans Poulsens efterkommere.

Peter Anderson og Marion Jensen

En vendelboslægt i 450 år

Udgiver:

Peter Anderson

Skovgaardsgade 28

DK- 2100 København Ø

ISBN 978-87-994123-0-3

© 2010 Peter Anderson og Marion Jensen